

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103. TELEPHONE: 431-6344

LIV.

Gegužė — May 16, 1969

Nr. 39

ILIUSTRUOTAS TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

MARKĖS TRIUMFAS

ARGUMENTAI UŽ IR PRIEŠ MARKĖS VERTĖS PAKĖLIMĄ

Kaip jau minėjome šioje vietoje, de Gaulle pasitraukimas sukėlė milžinišką spekuliacijos bangą. Visi, kas turėjo palaidų frankų, norėjo juos išsikeisti į kitas tvirtesnes valiutas, ypač vokiečių markę, kurios vertės pakilimu buvo visiškai tikima. Tai labai lengva suprasti, nes jei vokiečių markės vertė bus pakelta, sakykim,

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

10%, vėta dabar pirkti markes, mokant už jas oficialiu kursu, o po markės vertės pakėlimo galima būtų gauti 10% daugiau frankų ar net dolerių.

Bet kodėl vokiečiams pakelti savo valiutos vertę? Ieškant atsakymo į tą klausimą reikia visų pirma atsiminti, kad vienos valiutos santykis su kita ir net auksu yra daugiau ar mažiau abstraktus, išplaukęs iš Bretton Woods, N.H. susitarimo 1944 metais. Nuo to laiko pasaulyje įvyko daug pasikeitimų. Ūkiniam gyvenime, apamai imant, visur t.y. kapitalistiniame pasaulyje, padaryta nemaža pažanga, tačiau ne visur vienodai. Likimo ironija norėjo, kad totaliniai pralaimėję kraštai Vokietija ir Japonija padarytų daugiau pažangos negu kiti, o juos vejasi irgi pralaimėjusi Italija.

Šiandien Vokietijos ūkis žydi, infliacijos nors esama, bet ji visai pakenčiamose ribose. Jo eksportas šių metų kovo mėn. buvo net 41% didesnis už pereinusių metų paties mėnesio eksportą. Bet tas Vokietijos ūkinis žydėjimas, kalbant su U. S. News & World Report ir yra "the trouble in today's world. Germany is too successful". Už tat visame pasaulyje kalbama, kad vokiečiai turėtų pakelti savo valiutos vertę. Kam jiems pardavinėti savo prekes pigiau, jei jie gali parduoti brangiau? Tačiau, jei jie pakels savo valiutos vertę, ar tai nesumažins jų eksporto? Viena tai tikrai tikra: markės vertės pakėlimas sumažins subsidijas vokiečių ūkininkams, kuriuos jie gauna iš Bendrosios Rinkos specialaus fondo. Savaimė aišku, kad tas faktas, nors Vokietijoje žemės ūkiu verčiasi tik 10%

gyventojų, turės pasireikšti per rugsėjo mėn. seimo rinkimus, o ūkininkai visur balsuoja konservatyviai -- Vokietijos atveju už krikdeimus. Jei taip, tai kancleris Kiesingeris vertės pakėlimo visai nenori. Žinia, markės vertės pakėlimas gali turėti ir gerų pusių. Visų pirma kovoje su infliacija. Jei darbininkai gaus "vertesnę" markę, jiems mažiau rūpės reikalauti algų pakėlimo. Priešingu atveju, normalus algų pakėlimas gali iššaukti kainų pakėlimą, kas galų gale gali privesti prie markės vertės smukimo, kaip tai atsitiko su franku, britų svaru ir net doleriu.

Dar iš kitos pusės: nė vieno krašto ūkis negali verstis visai savarankiškai, jis priklauso nuo likusio pasaulio gerovės. Tas faktas vokiečius verčia rūpintis ne tik savo, bet ir viso pasaulio, bent jo kapitalistinės dalies ūkiu ir prie jo derintis. Dėl tų visų sumetimų Vokietijos ūkio ministeris socialdemokratas Schilleris, lygiai kaip ir Vokietijos Emisijos Banko prezidentas konservatyvus Blessingas yra pažiūrėjęs, kad vokiečių markės vertė turi būti pakelta. Finansų ministeris Straussas yra pažiūrėjęs, kad vokiečiai gali pakelti savo markės vertę tik susitarę su prancūzais ir britais, kurie savo keliu savo valiutas numušę. Tuo tarpu de Gaulle buvo pažiūrėjęs, kad iš viso visos valiutos t.y. jų tarpusavio santykiai turėtų būti pertvarkyti ir tarpautinio atsiskaitymo priemonė būtų ne doleris, bet tikrai auksas. De Gaulle pasitraukus buvo manoma, kad jo įpėdiniai bus linkę susitariti tik su vokiečiais ir britais. Už tat ir ta spekuliacijos banga.

(Nukelta į 2 psl.)

Jo Ekscelencija Antanas Deksnys — Vyskupas Europos lietuviams

ANTANAS DIRŽYS

Šių metų balandžio mėnesyje skrido iš Romos gerasis balandis, atnešęs žinią itin idomią ir gerą lietuviams: Popiežius Paulius VI pakėlė į vyskupus Nekalto Prasišėdimo bažnyčios (East St. Louis, Ill.) kle-

nedideliame mieste ir nedidelėje parapijoje, o svarbiausia -- ir išnėskamųjų visuomenėje esamų vardų. Šv. Tėvas išskyrė jį iš pašauktųjų išrink-

Stasys pamėgo paįsųbę-tapybą, greitai išradingumu daręs tokią pažangą, kad tapo ne vien savo klasėje bet ir visoje gimnazijoje talentingiausias dailininkas, tuo, jau taip pat, ir klasės pažiba.

Antanas buvo "visuomenininkas", pradžioje stropus ateitininkuose, bet greit stipriau pagautas skaitybės idėjos. Jis buvo skautų pirmūnas šios organizacijos minties iškėlimu ir jos vykdymu Rokiškio gimnazijoje. Laisvuojų nuopamokų ir nuo jų paruošimo laiku Antanas į skaitybę, galima sakyti, pasiūrė. Čia jis ugdė organizaciją ir pats joje ugdesi ir brendo broliškame sugyvenime. Jo prigimtas šauniai geras būdas, ejęs iš jo geros širdies veidu ir elgesiu, malonia šypsena ir niekad pikto žodžio, buvo tai, kas rado gerą veikimo aplinką tarp skautų. Jam pačiam toji aplinka buvo daugiau naujas patyrimas ir užsigrūdinimas.

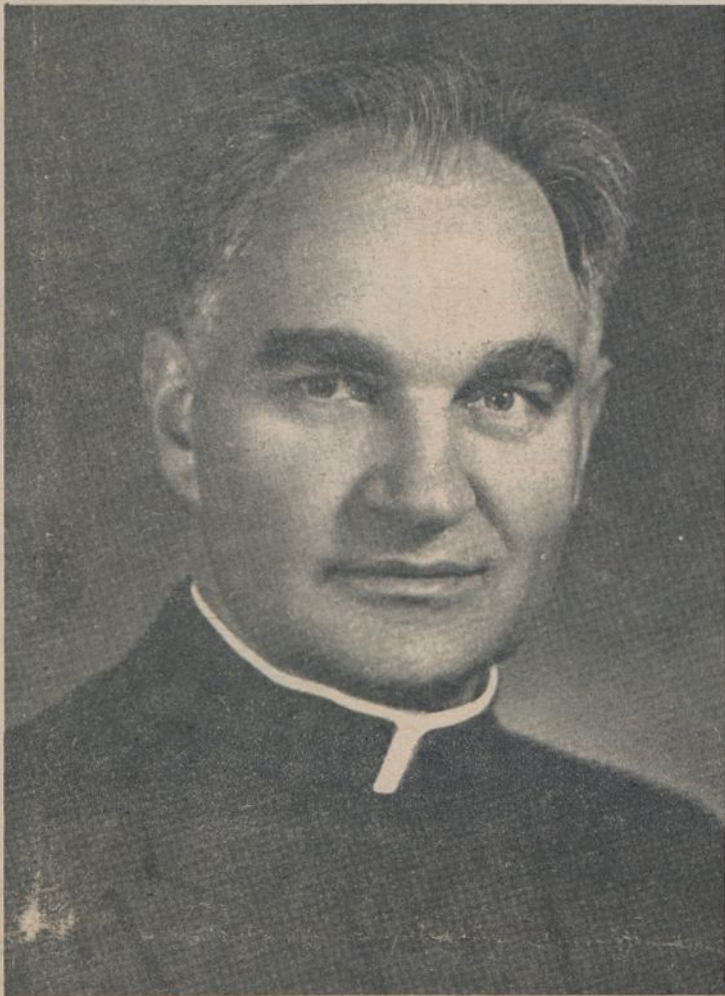
Antanas ir Stasys mokslo atžvilgiu buvo mokiniai geri, buvo geri ir draugai visiems. Tačiau moksle, laipsnių atžvilgiu, ne patys geriausi. Betgi vienas ir kitas pasižymėjo netikėtais švystelėjimais, pralenkdami ir pačius geriausius mokinius, kai pamokos metu mokytojai duodavo sudėtingesnius ar kokius plonybinius klausimus. Tokiais švystelėjimais atsakymuose sekėsi Stasiui ypač matematikos pamokose. O Antanas kartą reikšmingai švystelėjo lietuvių kalbos pamokoje dar mums esant IV klasėje ir prie to sustoję kiek įsakmiau.

Mokytojas Staja Naginskas pradėdamas vieną pamoką kreipiasi į klasę ir duoda uždavinį -- parašyti, atkreivuoti liaudyje esamą šį posakį: "širdis namininkė, protas pasaulininkas". Mokytojas mums tepaaiškino tiek: -- noriu pamiklinti jūsų protą, rašykite -- kaip kas supranta tą suglaustą liaudies išmintį.

Visa klasė -- 52 mokinių -- rašė. Ir parašė.

Kai po kelių dienų mok. Naginskas atėjo klasėn jau su įvertintais darbais, pasirodė, kad šiai temai buvome visi veršiuškai, išskyrus vieną išimtį. Ta išimtis buvo -- Antanas Deksnys. Jis vienintelis parašė taip, kad mokytojas pritrūko laipsnių, kad prie jo darbo įvertinimo penketu pridėjo dar ir "pliusą". Be to, mokytojas, Antanui pirmajam gražinęs darbą, paprašė jį perskaityti visai klasei -- idant žinotume visi jo proto perliuką.

(Nukelta į 2 psl.)

Jo Ekscelencija Antanas Deksnys -- Vyskupas Europos lietuviams.

boną, prelatą Antaną Deksnį.

Šiai žinia būta visuomenėje daug žingeidumo. Prie to prisidėjo, gal būt, Šv. Sosto nuderimas skirti naują vyskupą po a.a. vysk. Prano Brazio, tačiau visai tikra, kad pati kandidatura, naujai parinktas prelatas buvo ta staigmena, kuri davė, sakytum, giedriame danguje trinkelėjimo jėgą ir skumbą. Žinojome, kad yra vakuojanti vyskupo vieta. Bet jei Roma delsia, neskiria vyskupo naujo, tai, tikriausia, ne vienam kilo baugus klausimas -- ar yra tam tinkamas kandidatas?

Jo būta. Vatikanas jį rado didelės Amerikos

tuosius ir, štai, naują vyskupą turim.

Šis paskyrimas dar ypatingesni išpūdį sukėlė man, kaip vienam buvusių Rokiškio gimnazijos vienoje klasėje, ir tai nuo pirmos iki aštuntos, su dabar jau esamu vyskupu. Iš to jaučiu ir titulą pasidalinti su Dirvos skaitytojais kai kuogeresnei pažinčiai naujojo bažnytinio dignitoriaus.

1906 m. gegužės 9-tą skrido į Buteniškio vienių Rokiškio apskrityje ne vienas gandrą bet du -- abu vienu metu. Ir Deksnį sodyboje atsirado du nauji berniukai -- dvynukai. Krikšto sakramentu jie buvo pavadinti: Antanas ir Stasys.

Jie augo sveikai ir berniokais ir 1918 m. tėvas atvežė juos į tik ką steigiamą Rokiškio Saulės gimnaziją. Tada jie buvo taip panašūs viens į kitą tartum du lašai, o dar esant jiems aprėdytiems ir apautiems tikslu vienodumu, jų niekaip neatiskirdavo nei mokytojai nei mokiniai, kitras Antanas ar Stasys.

Metais kylant į aukštesnes klases, kad ir jiems sėdint viename suole, o ir vis jau dažniau visur būnant kartu, lyg esant vienam dviese, visdėlto su laiko bėgme Antano ir Stasio pradėjo reikštis skirtingi polinkiai o su tuo jie pradėjo skirtingai ir šukuotis. Tada juodu jau mes skyrėm.

LIETUVOJE

KAUNO AŽUOLYNAS

Architektas V. Žemkalnis keletą kartų viešai Lietuvoje kėlė klausimą dėl Kauno Ažuolyno likimo, nurodydamas, kad visoki statybų užsimojimai gresia sudaryti sąlygas, kuriose ažuolai negalėtų išsilaikyti.

Dabar Kauno miesto vykdomas komitetas priėmęs specialų sprendimą "Dėl Kauno Ažuolyno rekonstrukcijos, tvarkymo ir priežiūros pagerinimo". Nuo gegužės 1 dienos iš Ažuolyno iškeliamas baldų sandėlis ir maisto prekybos paviljonas. Iki ateinančių metų gegužės mėnesio būsią išskirti kiti sandėliai, būsią uždarytas šokių paviljonas ir -- svarbiausia -- nutarta numatyti stadioną statyti perpus mažesni, negu buvo projektuotas (12 tūkstančių vietų vietoj 24-ų). Visa tai daroma tuo sumetim, kad būtų ko mažiausia kenkiama ažuolams, kad Ažuolynas išliktų ramaus poilsio parku.

Tarp ko kita, iš to pranešimo matyti, kad Kaune nebėra Vytauto kalno vardo. Sakė: "Nutarta laikyti Žaliakalnio, Parodos kalno ir Aukštųjų Šančių ažuolynus Kauno Ažuolynu."

• Marcelinas Šikšnys, buvęs Vilniaus Vytauto Didžiojo gimnazijos direktorius, pedagogas ir rašytojas, gegužės 2 d. susilaukė 95 metų amžiaus.

Tik du laikraščiai Vilniuje (LITERATŪRA IR MENAS ir GIMTASIS KRAŠTAS) sukaktuvių išvakarėse įdėjo savo atstovų pasikalbėjimus su M. Šikšniu. (Kiti buvo labiau užsiėmę "gegužiniais" raštais). Viena iš jų sako, kad M. Šikšnys atrodė tiesus ir lieknas, ir kalba gražia, raiškia kalba. Tačiau abiejuose pasikalbėjimuose minėta daugiausia ankstyvoji su kaktuvininko jaunystė bei darbai prieš I pasaulinį karą. Vienas pasikalbėjimas baigiamas M. Šikšnio pareiškimu "Nusilpo akys. Kojos nebegreitos. Ir galva greit pavargsta. Skaitau, skaitau ir užmiegu". Kitame, pakalbėjęs apie "Pilėnų kunigaikštį", kuris esąs jo mylimiausias kūrinys (sekančią Kraševskiu M. Šikšnio parašytas vaidinimas), papasakojęs apie pirmąjį savo scenai parašytąjį veikaliuką, kuriame ir pats vaidinęs, vėl tarė: -- Pavargau ir nuo tų metų naštos, ir nuo darbų, ir nuo prisiminimų... Ateikit kitą kartą...

Tautinių šokių grupės "Grandinėlės" šokėjai su vadovais Aleksandra ir Liudu Sagiais išvyko į Washingtoną, prie Kongreso rūmų.

J.E. VYSKUPAS ANTANAS DEKSNYS

(Atkelta iš 1 psl.)

Tada Antanas paėmė šeimos pavyzdį, kur moteris yra širdies atstovė ir namų židinio puoselėtoja, o vyras yra proto atstovas, kurio uždaviniai nesiriboja vien namais ir sodyba bet rėpia platesnį pasaulį savo ir savo šeimos gerbiui. Tą pagrindinę mintį jis išvystė nuosekliai, logiškai ir tokiu vaizdingu, kad ir visai klasei gera pamoka nuo mūsų pačių "mums lygaus" klasės draugo. Tai buvo geru, labai geru ženklu ir pačiam Antanui -- kaip protininkui jau tada.

Laikas bėgo, kilom klasėmis aukštyn ir Antanas su Stasiu išsiskyrė į du skirtingus individus su skirtingais planais keliais gyvenimui. Deja, esant 7 klasės velykinių gimnazijos atostogų metu sunegalavus širdimi Stasiui, tam šauniam gimnazijos dailininkui, jo gimtinėje nusileido daugiaspalvė Laimės juosta ir jis išėjo į iš šio pasaulio vaizdo, išėjo ankstybai amžinybėn, bepasilikdamas vien mūsų atmintyje.

Antanas baigė gimnaziją ir, nė neprasitaręs draugams, pasirinko dvasininko kelią. Baigimu Kauno kunigų seminarijos, išvažiavimu Šveicarijos tolimesnėms studijoms, įgyjimu moksle doktorato magnum cum laude įvertinimu -- tai vis ta pati

gija, vis į stipresnius protininkus geresniam bažnyčios ir savo krašto labui. Tačiau ištikę pasauliniai įvykiai kun. Deksnį lenkė ir kitam išmatavimui -- tapti pasaulininku.

Jis atsidūrė Amerikon, nebegalėjęs grįžti Lietuvon dėl svetimųjų jėgų ten išibrovimo. Gavęs čia agonijon patekusių Nekalto Prasidėjimo parapiją, atgavinęs ją vėl bažnytinės bendruomenės gyvenimui ir pastatęs savo gimtaviets draugo inž. J. Muloko suprojektuotą naują bažnyčią, tame apaštalavimo darbe sudėjęs pajėgingiausio savo gyvenimo laikotarpio 28-rių metų dvasinį kapitalą -- protą, valią ir širdį, tą atlikęs kad ir be trimitų, jis nenuskendo amerikoniame vandeninyje ir neliko nepasitebėtas bažnytinės hierarchijos ir ne savame krašte. Prieš penkeris metus, jo paties žodžiais tariant, "buvo įvilktas į prelato rūbus", o šiandien jam pripažinta kunigystės pilnybė, jam dėdama ant galvos mitra apaštališko pasiuntinio Amerikoje, Arkivyskupo Luigi Raimondi rankomis Belle Ville miesto katedroje atliekamosse konsekracijos apeigose, kuriose asistuoja vietos vyskupas ir vysk. V. Brizgys -- š.m. gegužės 15 d.

Ir jis gauna dioceziją -- visą Europą. Geografiniu atžvilgiu didžiausią

Stovykloje skaniau, negu pas mamytę... Vyt. Maželio nuotrauka

sią lietuvių vyskupų turėtų kada nors Lietuvoje, net ir Vytauto Didžiojo laikais...

Nūn, nuo anų gimnazijos IV klasės laikų, prelatas Antanas Deksnys iš tylumos švystelėjo šia nauja jo pasisekimo staigmena ir ji yra antroji mano akimis. Ji yra didelė. Labai didelė ir miela, nes jis šiandien jau Jo Ekscelencija Antanas Deksnys, Vyskupas Europos lietuviams.

Markės triumfas...

(Atkelta iš 1 psl.)

Bet vokiečiai t.y. jų ministerių kabinetas po ilgo svyravimo, kategoriškai nutarė laikytis senosios markės vertės. Viešosios nuomonės tyrinėjimas parodė, kad 87% vokiečių yra prieš markės vertės pakėlimą, kas labai svarbu prieš rinkimus.

Dėl viso to, spekuliantai, kurie tikėjosi laimėti tuojau pat bent 10% savo į vokiečių markes pervesto kapitalo, turėjo nusivilti. Tačiau tas nesumažino markės stiprumo, kas dar kartą įrodė, kad valiutos vertė priklauso ne nuo sukaupto aukso, bet visos tautos drausmingumo ir sugebėjimo kartu siekti bendros pažangos.

ATSIŪSTA PAMINĖTI

• Tėvynės Sargas, 1968 m. Nr. 1(29). Politikos ir socialinių mokslų žurnalas. Redaguoja Domas Jasaitis, 220 Nr. Seventh Avenue, Mount Vernon, N. Y. 10550. Administruoja Jonas Jakucionis, 503 Euclid Avenue, Brooklyn, N. Y. 11208. Naujasis numeris 220 psl., jo kaina 3 dol. žurnalą leidžia Lietuvių krikščionių demokratų sąjunga.

• Švietimo Gairės, 1969 m. kovo mėn. Nr. 3. JAV LB Švietimo tarybos leidinys. Lituanistinio švietimo reikalams skirti 24 rotatorium spausdinti puslapiai.

• Technikos žodis, 1969 m. sausio-vasario mėn. Nr. 1. Leidžia Amerikos Lietuvių inžinierių ir architektų sąjungos Chicago skyriaus Techninės spaudos komisija. Vyr. redaktorius -- G. J. Lazauskas, 208 W. Natoma Ave., Addison, Ill. 60101. Administracijos adresas: M. Krasauskas, 2633 W. Montgomery Ave., Chicago, Ill. 60632. žurnalo metinė prenumerata \$5.00, studentams -- \$2.00.

• Į Laisvę, 1968 m. gruodžio mėn. Nr. 44(81). Lietuvių Fronto Bičiulių politiko žurnalas. Redaguoja Leonardas Valiukas, P. O. Box 77148, Los Angeles, Calif. 90007. Administruoja Aleksas Kulnys, 1510 East Merced Ave., West Covina, Calif. 91790.

PO PIETŲ KRYŽIUM

VL. RADZEVIČIUS

TRUKUMAI BENDROJE VEIKLOJE (I)

Abi pagrindinės bendrosios veiklos sritys, plačia prasme apimančios tautinę kultūrą ir politines aspiracijas, kurias populiariai vadiname kova už tautos laisvę ir valstybinės nepriklausomybės atstatymą, kol kas dar tebėra Australijos Lietuvių Bendruomenės Krašto Valdybos ir jos padalinio -- Krašto Kultūros Tarybos rankose. Tačiau paskutiniu laiku prasideda tylus judėjimas suteikti veiklai naujas formas ir įlieti naujo kraujo į ligšiolinį sustingimą, kuris ypač aiškiai matomas politinių aspiracijų srityje.

Vos tik sudarius centrinę Australijos lietuvių vadovybę -- ALB Krašto Valdybą, buvo galvojama, kad ji nustatys gaires abiem šios veiklos sritim ir jas tinkamai vykdys. Dabar, žvelgiant į praeitį, veliui ieškotum ženklų, rodančių, kad politiniam fronte būtų buvę kas nors ryžtingai ir planingai daroma.

Buvo, tiesa, panaudota viena kita atsitiktinė proga, bet tų pripuolamų proginių išstojimų negalima laikyti nei planinga iniciatyva, nei tikslingu veržlumu. Tokie atsitiktinių progų palaidi panaudojimai nedavė mums draugų įtakinguose politiniuose sluoksniuose ar laikraščių redakcijose. Jie nedavė bičiulių tiek federaliniame, tiek atskirų valstybių parlamentuose. Nesusiibiuliavome nė su vienu politiniu komentatorium, nors yra visa eilė tokių, kurie atakliai kelia raudonųjų klasterių prisimena jų vergijoj tebesančias tautas.

Krašto Valdyba, atrodo, laiminga, kad politines aspiracijas puoselėti perleido savo atstovams Centrinėje Baltų Taryboje, bet iš savo pusės nedaro nieko, kad iškeltų pačių lietuvių, kaip politinių pabėgėlių, svorį.

Atskirose kolonijose, kurias pagal Bendruomenės Statutą, atstovauja apylinkių valdybos, pastebimas tas pats oportunizmas, jei duotu laiku apylinkės valdyboje yra pajėgių žmonių atsiradusią progą panaudoti savo tikslams. Jos irgi pasitenkina deleguodamos savo atstovus į vietos Baltų Tarybas, kurios jau bent šiek tiek direktyvų gauna iš savo centro. Tos pačios apylinkės taip pat deleguoja savo atstovus į vietose suformuotus, bet bendrai dar neapjungtus Pavergtų Tautų Komitetus. Tokiame komite, tikrame Babilono Bokšte, sunku surasti bendrą kalbą. Atskiros tautos interesai čia visai blanksta ir reikia tenkintis tik bendra antikomunistine akcija. Pavergtų tautų komitetai ligšiol dar neįsigijo nuosirdesnio pritarimo tas tautas atstovaujančiose masėse. Komitetų bandymai bent kartą metuose sukelkti didesnius pavergtųjų kiekius nedavė teigiamų rezultatų. Kasmet rengiamos pavergtų tautų savaitės irgi nėra efektyvios.

(Sekančią savaitę pastabos apie trukumus kultūrinėje veikloje.)

• SOLISTĖS GENOAITĖS VASILIAUSKIENĖS dainų plokštelė, kuri į juostelę buvo įdėnuota Adelaidėje, o išleista J. Karvelio Chicagoje, visoj Australijoje sukėlė didelį susidomėjimą. G. Vasiliauskienei, savo laiku koncertavusiai ir Amerikos lietuvių kolonijose, yra pati populiariausia ir labiausiai mėgiama solistė Australijoje. Jau dabar viešai per spaudą prašoma, kad ji tuojau išleistų ir antrą, vien tik lietuviškų dainų plokštelę.

Solistės dainoms šioje plokštelėje būdingą foną suteikia populiaraus Adelaidės Simfoninio Orkestro ansamblis (25 muzikantai), kuriam

dirigavo Valstybinio radiofono dirigentas M. Kenny. Jis taip pat paruošė visų dainų orkestraciją kiekvienam ansamblio instrumentui. Orkestro palyda visą plokštelę maloniai praturtina.

Negalima nutylėti ir pasipiktinimo, kuris viešai reiškiamas Australijoje. Jis nukreiptas prieš plokštelės leidėją Chicagoje už nepaprastai blogai atskirame pristame popierio lape atspausdintus dainų tekstus, kuriuos tiesiog koku skaityti jau vien dėl nežmoniškos gausybės rašybos, skyrybos ir korektūros klaidų. Leidėjas už šio pasigailėtinio lapelio pridėjimą iš solistės atskaito net 70 dolerių.

• LIETUVIŲ DIENOS, kurios pernai buvo labai gražiai pravesotos Adelaidėje, yra užfiksuotos filmo juostelėse. Uždaras šio filmo parodymas vyko Adelaidės Lietuvių Namuose š.m. gegužės 3 d., kada oficialiai savo darbą baigė toms iškilimams rengti sudarytas Lietuvių Dienų Komitetas. Filmo rodymas užtruko visą valandą ir po to buvo atitinkamai komentuos. Filmavimą atliko du adelaidiškiai, Antanas Šerelis ir Aleksas Fišeris. Finansavo vietos apylinkės valdyba. Dabar Adelaidės Kultūros Taryba, pasikvietus specialistus, filmui pritaikys muziką, atitinkamas dainas ir lydimuosius paaiškinimus. Po to jis bus parodytas Adelaidėje ir siunčiamas į kitas Australijos lietuvių kolonijas.

• GRUPINIAI INTERESAI drumsčia netaip jau skaidrų bendruomeninį judėjimą Australijoje. Paskutiniu laiku jie ypač paaštrėjo Sydneyje. Vienus rinkimus, atskleidus netikslumus balsų skaičiavime, čia teko anuliuoti, o per antrus pakartotinus rinkimus, atskirai grupei nepajėgiant savo planų įgyvendinti, 30 tos grupės aktyvistų demonstratyviai pasižalino iš susirinkimo. Panaši veikla kvėpėjo savo laiku Melbourne, kuris dabar rodo gražų sugyvenimą, ir Adelaidėje, kur bendruomenės vadovybės sudaryme aiškiai išlindo priekinis atskira politinė grupė ir visą eilę metų diktuoja, kas turi būti išrenkamas. Viešai ir privačiai reiškiamas dėl to pasipiktinimas, tačiau konkrečių žingsnių nesilimama. Čia grupė irgi turi apie 30 aktyvistų, kurie pateikia kandidatų sąrašą, visi su šeimomis vieningai dalyvauja susirinkime ir nulemia balsavimo rezultatus.

• PO PASAULI tarybos reikšimas bekeliaujas newyorkišks Vytautas R. Česna šiomis dienomis aplankė Adelaidėje gyvenantį savo brolių Juozą Česną. Kaip dera "dėdei amerikoniui", V. R. Česna gausiai apdovanojo doleriais Adelaidės Lietuvių Muziejų, Lietuvių Biblioteką ir vietinį periodinį leidinuką "Adelaidės Lietuvių Žinios".

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Licenzijuota lietuvių įmonė, registruota U. S. Department of Justice

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE

2608 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2787
2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2737
3333 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. 254-3320

DIDELIS PASIRINKIMAS medžiagų ir visų kitų Lietuvoje pageidaujamų prekių labai prieinamomis, žemesnėmis negu kitur kainomis.

KREIPKITĖS į mūsų vienintelę Chicagoje lietuvių įstaigą, turinčią teisę SAVO VARDU siųsti siuntinius tiesiai iš Chicago į Lietuvą.

Vedėjai: E. ir V. ŽUKAUSKAI

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

MAŽEIK & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

TRYŠ MODERNIŠKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

Mašinoms vieta

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

PLANINGAS TAUPYMAS

4^{3/4}%

Metinis dividendas mokamas už indėlius taupymo knygutėse.

5%

Mokamas už vienus metų taupymo laktus nuo išdavimo datos.
(\$5,000.00 ar daugiau, įdedant po \$500.00)

5^{1/4}%

Mokamas už vienus metų taupymo laktus nuo išdavimo datos.
(\$10,000.00 ar daugiau, įdedant po \$1,000.00)

MUTUAL Federal SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2212 WEST CERMAK ROAD ■ CHICAGO ■ VI 7-7747

OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday 9 to 4;

Thursday 9 to 8; Saturday 9 to 1; Wednesday closed.

PARKING LOT — ADJOINING OUR OFFICE BUILDING

DIRVATHE LITHUANIAN
NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Telephone: (216) 431-6344

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.

Published Two Times a Week
every Wednesday and Friday
by American Lithuanian Press Radio Ass'n.
VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$13.00. Single copy 15 cents.

Editor Vytautas Gedgaudas.

Business Manager Kazys S. Karpus.

Dirva išeina trečiadieniais ir penktadieniais.
Prenumerata metams \$13.00, pusei metų \$7.00.

Redaktorius Vytautas Gedgaudas.

Reikalų vedėjas Kazys S. Karpus.

Straipsniai, išskyrus vedamuosius, reiškia jų autorių
nuomonę.

PRANAS NARVYDAS — TIKRAS LIETUVIS PATRIOTAS

Nekartosiu aš šia proga Prano Narvydo biografijos. Ją visi gali ir turi pasiskaityti jo tik dabar pristatomoje knygoje Gimtinės Takais. Be to, jo biografija labai lengvai sutraukiama į porą sakinių. Jo biografija — tai yra istorija Amerikos Lietuvis. Gimęs, ir iki 20 metų, augęs Lietuvoje, visą kitą savo gyvenimo dalį, dabar jau virš kapos metų fiziškai išgyveno Amerikoje, kaip knygos leidėjai sako gyveno New Yorko lopšyje — Brooklyne. Sakau, virš kapos metų fiziškai išgyvenęs Amerikoje sąmoningai, todėl kad visas jo psichinis gyvenimas, tai yra mintys, jausmai ir jėgos buvo pašvęsti išimtinai tik Lietuvai ir lietuviams. Tą jis įrodė ne vienu, ne keliolika, ar keliasdešimtimi nuveiktų darbų, bet nenutraukiama vėrtinė darbu, užsitarnavusių mūsų visų pagarbos ir padėkos.

Pranui Narvydui nesvetima nė viena visuomenininko ir kultūrininko darbo sritis, jei tik ji surišta su Lietuva ir lietuviomis. Dar prieš nepriklausomą Lietuvą jis jau talkininkauja mūsų patriarchui Dr. J. Basanavičiui lietuviško folkloro išsaugojime, raso ir lietuviškus laikraščius, dirba scenoje, dirba ir organizuoja susivienijimo Amerikos Lietuvių, Tėvynės Mylėtojų, ir nesuskaitomose eilėse kitų organizacijų. Ir visada kaip yra charakteringa jo pagrindiniam bruožiui daugiau už visus kitus, ir dirba visu savo pajėgumu ir pilnu pasišventimu, niekur ir niekada nesiverždamas į pirmaujančias eiles. Mat, jis nenori būti ne-

klausomybės Fondo vardu įteikdama LNF nesenai išleistą anglų kalba veikalą "Lithuania 700 Years", kurios Pranas Narvydas buvo vienas iš nuolatinų rėmėjų ir LNF valdybos keletą metų nariu. Be to, sveikino L. Virbickas, H. Kulber, tyli, bet gilią lietuviško darbo vagą režianti jau šiame krašte gimusi lietuvaite, V. Alksnini, J. Kiaunė, S. Gudas, Juknys ir kiti.

VYTAUTAS ABRAITIS

tik velykiniu avinėliu, bet matomai nenori būti ir atpirkimo ožiu, kaip kad neretai pasitaikotokia dalia vadovaujantiems asmenims. Pranui visada buvo ir yrasvarbu tik viena, kad darbas būtų atliktas ir atliktas gerai. Lai nuopelnus pasilima kiti.

Keliasi Lietuva nepriklausomam gyvenimui. Pranas jaučia ir žino, kad gyvenimo pradžia kaip ir kiekvienam žmogui, taip ir besikuriant valstybei bei jos organizacijoms labiausiai reikalinga finansinė parama. Jis ir griebiasi dalyvauti visoje eilėje piniginių vajų, skirtų Lietuvai ir Lietuvoje veikušioms organizacijoms. Jis renka pinigus Lietuvos šauliams, daro dovanas Kultūros Muziejui Kaune ir aukoja ir padeda rinkti aukas studentams tautininkams — neolituams savo namams Kaune pasistatyti. Iš Prano Narvydo veiklos, renkant aukas ir aukojant neolituams namų statybai, prasideda ir mano, kaip ir kitų neolitu, pasakyčiau platoniska pažintis su Pranu Narvydu. Viena, tuose jo pagalba pastatytuose namuose ir manto gyventi virš trejetą metų, o antra korporacija Neolitu reikalavo prieš pakeldama savo korporantus į seniores pažinti jos istoriją, o toje istorijoje buvo ir yra mecenatų garbinga institucija, kurioje be Šliūpų, Yčių, Širvydų, Smailių, Ginkų buvo ir mūsų mielas Pranas Narvydas. Tuo metu, aš žinojau, galvojau, būdamas 19 metų mokslininkas (ir teatleidžia už tai mano egzaminatorius Kolega Stepas Mackevičius), kad tai žymūs, bagoti amerikoniai graboriai arba dideli biznieri, (pagal knygą Frank Kruk) paaugoję arba surinkę tokias dideles sumas Korporacijos namams pastatyti, tai yra paremti vargšus Lietuvos studentus. Žinoma, man atvažiavus 1940 metais į savo gimtinę — Ameriką ir susipažinus asmeniškai su tais "dideliais bagočiais": Ginkum, Smailiu

ir Pranu Narvydu paaiškėjo, kad jų tos aukos pačių sudėtos ir surinktos buvo žymiai didesnės už jų pačių finansinę pajėgumą mano anuo metu įsivaizduotą.

Kaip jau minėjau 1940 metais turėjau progos asmeniškai susipažinti su Pranu Narvydu. Jei neklystu jo suorganizuotame Tautininkų Klube Brooklyne. Ir tik tada aš tikrai pažinau, po keleto metų pažinties, kas yra Pranas Narvydas. Jis iki širdies gelmių tautininkas: nei konservatorius nei liberalas, o tikras lietuvis patriotas. Jis nori matyti visus dirbančius darniai lietuvišką darbą. Jis visuomet saikingas, nemėgsta kalbėti blogai apie kitus. Jam geriau nutylėti apie kitų blogas ypatybes ir žmogiškus charakterio trūkumus. Pranas priklauso prie žmonių su kuriais visiems yra malonu bendradarbiauti ir apie jį prisiminti.

Kai 1940 metais, po Lietuvos okupacijos, man atsiradus, ką a.a. Antanas Olis vadindavo į Brooklyno širšyną, Pranas Narvydas gal buvo vienintelis žmogus, kuris nebuvo su niekuo už ką nors kada nors susipykęs, ir todėl buvo taja asmenybe, kuri visus Brooklyno veikėjus tautininkus jungė, sukuriu ir per kurį kiekvienas galėdavo susikalbėti, ir todėl nenuostabu, kad tuo metu apie Tautininkų Klubą Brooklyne jungėsi beveik visa Tautininkų veikla New Yorke, nežiūrint to, ar jis tuo metu tam Klubui vadovavo, ar ne.

Nenorėčiau šiuo metu ir šia proga varginti jus tautininkų istorija Amerikoje, bet negaliu nepaminėti fakto, kad be Prano Narvydo vienijančios įtakos nebūtų buvęs įsteigtas Rytų Tautininkų Centras, vėliau virtęs Tautininkų Centru, o be jo nebūtų prieita ir prie visus tautininkus apjungusios Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos, kaip mes ją šiandien pažįstame. Tai stipria dalimi Prano Narvydo nuopelnas jo visuomeninėj veikloj. Ir vis tai jis atsiekė ne vadovaudamas, bet nuolatiniu, pastoviu ir nuosirdžiu savo darbu, visada parėmęs visas ir visų pozityvias pastangas.

Bet yra ir kita Prano Narvydo medalio pusė. Jis netik visuomenininkas, bet ir didelis humanistas. Aš nežinau, ar patiks Pranui Narvydui, ar ne, ir greičiausiai, kad ne, bet jis yra vienas iš tų žmonių, kurių labai ir labai nedaug, kuris ypatingai sielojosi ir dirbo pagelbėti lietuvių pabėgėliams Vokietijoje.

Pranas pagal savo išgales, patikėkite man, yra padaręs daugiau ap rūpinant affidavitais ir ištiesta pagalbos ranka siuntiniais už visą eilę tuo metu dirbusių Komitetų ir Komisių toje srityje. Jis pats sušėlpė arba suorganizavo affidavit-

ANTANAS SMETONA NAUJOSIOS LIETUVOS ARCHITEKTAS

Rašytojas Vyt. Alantas atliko didelį tautinį darbą, skaitydamas paskaitą Rochesterėje ir, vėliau, leides tą paskaitą atspausdinti Dirvoje. Jis palietė pirmojo ir paskutiniojo Lietuvos prezidento, kaip Naujosios Lietuvos architekto, politinę filosofiją, kuria A. Smetona grindė Lietuvos valstybės pagrindus. V. Alantas A. Smetoną laiko didžiu politiku, didžiu kultūrininku ir didžiu tauriu lietuviu — valstybininku. V. Alanto straipsnis apie A. Smetoną verta paskaityti ir įsąmoninti kiekvienam lietuviui. Smetonos valdymo metu Lietuvos kraštas sužydėjo visose srityse: moksle, ūkyje, kultūroje — mene ir socialinėje srityje buvo dėdami geri pagrindai.

Tokių straipsnių, studijinių priėjimų prie valstybininkų skaitytojai labai laukia, kai juose nėra pagiežos, neapykantos ir fanatiško koliojimosi, kaip tai daro kai kurie mūsų spaudos žmonės.

A. M.

LAIŠKAS NE TUO ADRESU

Gegužės 2 d. Dirvoje skaičiau atspausdintą dr. D. Degesio laišką "Dėl spaudos etikos..." ir tame pat Dirvos numeryje, tik kitame straipsnyje, įskaičiau, kad medicinos daktaras gali būti blogas diagnostikas visuomeniniuose reikaluose, kaip tai pastebėjo kitas gydytojas, turįs daugiau visuomeninio patyrimo.

Dr. D. Degesys, be abejo, pažįsta savo pacientų daugumą, bet matyt nepažįsta Dirvos skaitytojų daugumos. Kiekvienas čia Amerikoje turi laisvą pasirinkimą tarp laikraščių, kaip tai yra kultūringuose kraštuose, pradedant nuo dešiniojos srovės iki visiškos kairės. Aš esu tautininkas ir labai patenkintas, kad Dirva laikosi vidurio tautiškojo kelio. Labai jau nenorėčiau, kad Dirvoje pradėtų bendradarbiauti toks "ryšių su užsieniu palaikyti komitetas" pirmininkas Vytautas Kazakevičius. Lygiai, kaip manau, Draugas nenorėtų nieko spausdinti ekskunigo Ragauskio ir kitų panašių autorių antireliginių straipsnių. Šitokiems rašytojams yra "specialiai" leidžiami laikraščiai ir niekas netrukdo dr. D. Degesui juos prenumeruoti. Juk čia pilna laisvė, skaityk ką nori. Bet tegu jis palieka laisvę ir laikraščiams spausdinti kas jiems patinka. Juk ir amerikiečių respublikonų laikraščiai nespausdina demokratų agitacijų straipsnių, raginančius balsuoti už demokratų kandidatus ir atvirksčiai.

Tad, man rodos, kad dr. D. Degesio laiškas buvo pasiųstas ne tuo adresu...

S. P.

tus arba siuntinius, pradedant Lietuvos vyskupais ir baigiant visa eile nežinomų jampabėgėlių. Jis 1945-1948 metų laikotarpyje pilna žodžio prasme skriaudė save naudai iš Lietuvos pabėgusių.

(Nukelta į 4 psl.)

Pranas Narvydas, ALTS-gos I-jo skyriaus garbės pirmininkas ir "Gimtinės takais" autorius.

GIMTINĖS TAKAIS

Š. m. gegužės 10 dieną, Winter Garden restorano salėje, Ridgewood, N. Y. buvo pagerbtas senosios kartos nuoširdus patriotas lietuvis Pranas Narvydas jo parašytos ir ALT S-gos I-jo skyriaus iniciatyva išleisto knygos "Gimtinės Takais" proga.

Akademiją pradėjo skyriaus pirmininkas dr. A. Budreckis ir vadovauti paskvietė Vytautą Abraitį, kuris buvo ir pagrindiniu kalbėtoju. E. Jurgelienė prisegė P. Narvydui gėlę.

Aktorius V. Žukauskas įspūdingai paskaitė iš P. Narvydo ką tik išleisto knygos. Raštu sveikino Lietuvos Generalinis Konsulas dr. J. Bielskis, SLA prezidentas P. Dargis, K. Karpus, kuris Narvydą pažino ir tai pačiai idėjai kartu su juo dirbo 55 metus. Jis sveikinimo laišką papuošė su dar iš nepriklausomos Lietuvos parvežtu tautišku kaspinėliu. Sveikino ir visa eilė kitų Narvydą pažinusių ar jo dosnią tėvišką ranką pajutusių asmenų.

Po oficialios dalies buvo vaisės gyvai vadovaujant akt. V. Žukauskui, kurių metu Praną sveikino žodžiu eilė organizacijų atstovų, kurioms jis priklausė ar šiaip rėmė jų veiklą. Sveikintųjų tarpe įspūdingą žodė tarė dr. Vaclovas Paprockas, pabrėždamas, kad

"Žmonių bendravime užtinkami du pagrindiniai žmonių tipai: vienas tas, kuris daug šneka, bet mažai arba nieko gero savo artimui nedaro, o antras, kurs mažai kalba, bet labai daug naudingo atlieka. Prie ku-

rios rūšies veikėjų priklausė P. Narvydas mums visiems aišku.

Nuo pat jaunystės šis iš Trumpačių ulytėlės kilęs samaritetis savo dalį sveikatos, laisvą laiką, savo kuklias santaupas ir didelę dalį gyvenimo aukojo ir tebeaukoja Lietuvai, ir pavieniam į vargą patekusiems tautiečiams, todėl man malonu dalyvauti šio geradarijo pagerbime ir jam palinkėti dar ilgų metų ir geros sveikatos", baigė dr. V. Paprockas.

Korp! Neo-Lithuania vardu kalbėjo Stepas Mackevičius primindamas Prano nuopelnus korporacijai bei jos nariams. E. Čekienė sveikino Lietuvos Nepri-

Pagerbiamas senas tautininkas, rašytojas Pranas Narvydas, kuriam E. Jurgelienė sega gėlę. Nuotraukoje iš kairės: inž. V. Gruzdis, P. Narvydas, E. Jurgelienė ir V. Abraitis.

L. Tamošaičio nuotrauka

NUOTAKA IŠ KOVOS IR RYZTO ŽEMĖS

Š.m. gegužės mėn. 3 d. Chicagoje tautinės minties jaunimas, dalyvaujant nemažam būriui senesniosios kartos akademikų ir didokam telkiniui dar gyvenimo kasdienybėje nesurambėjusių šviesuolių, išgyveno tikrą su pavasario vėjais atneštą džiaugsmo šventę. Šios džiaugsmo šventės pagrindiniai kaltininkai: Liucija Virpšaitė ir Vilijus Hoffmanas. Bet du žmonės, kad ir nepaprastais gabumais ar talentingom savybėmis pasižymėję asmenys dar negalvos žalumo šydu bepražystančio pavasario fone sukelti natūralų ir didelį džiaugsmą savo artimiesiems ir draugams. Prie šio pavasarinio grožio besidabinančios nuotaikos reikia, kad dar būtų įpinta žmogaus širdis ir visas jo dvasinio pa-

saulio išgyvenimas, papuoštas prabėgusios jaunystės prisiminimais ir subtiliais sielos niuansais. Inž. Stasys Virpša ir Marija ir Martynas Hoffmanai į jų sūnaus Vilijaus ir dukters Liucijos Virpšaitės žiedusmainymo apeigų iškilmes sumaniai sugebėjo įjungti gausią giminiečių kartą, idėjos draugus ir pažįstamus. Ši didžiulė apie 300 rinktinių dalyvių nuotaikinga bendrija pasijautė tikraisiais šios džiaugsmo šventės dainiais dalyviais ir savo atsiminimų pynėje pažadino gimtojo krašto, -- skausmo, kovos ir ryžto žemės gražiusius vaizdus...

Liucijai Virpšaitė dienų likimas skyrė savo kūdikystės ir dalį jaunystės praleisti okupuotoje Lietuvoje. Tik prieš 7 metus savo tėvelio inž. Stasio Virpšos didelių patangų dėka, jai pavyko persikelti į svetingą JAV žemę. Šis Liucijos Virpšaitės jaunų dienų gyvenimo epizodas yra palikęs atmintis ir gana gausius tragiškais atspalviais išryškintus vaizdus. Jos atminimuose Lietuva yra gyva kaip skausmas, vargo, kovos ir ryžto žemė. Jai Lietuvos vardas byloja apie jos būtį ten ir dabartinę būtį JAV-ėse. Jei jos kolegės-os Lietuvos vaizdą atkuria iš pasakojimų ir įvairių atsitiktinių lektūros būdų įgytų nuotrupų, tai kolegės Liucijos mintyse visi Lietuvos vaizdai yra gyvi ir skaidrūs kaip jos jaunystės prisiminimų puošniausias kraštis. Štai kaip vaizdinčiai ji porina vienoje vasaros stovykloje: "Griežtai nuskambėdavo stovyklos vadovo balsas, ragindamas visus, tartum karius į kovos lauką, vėliau pakėliumui. Gal tais momentais ne vienas iš vyresniosios kartos kolegų slapta mintimis nusiskrisdavo į gimtinę, kur ant kalno, lyg valdovo piliis, stovėjo Korp! Neo-Lithuania rūmai, aplink Vytauto parkas, kur ne vieną kartą buvo iškelta Lietuvos vėliava. Dairdamasis aplink stovyklavietę, ne vienas prisiminė žaliąjį Mickevičiaus slėnį ir praleistas jaunas korporantiškas dienas". Šitokiomis mintimis ir plačios apimties vaizdais bylojo kol. Liucija prieš šešėto metų vienoje Korp! Neo-Lithuania stovykloje. Šios minčių atskleidžia jos sielos neabejotiną palinkimą į poeziją į dailių žodžių ir į visą tai, kas lietuviškos dvasios pasaulį turtina ir tobulina. Šiom subtiliom dvasios savybėmis kol. Liucija prisidėjo, kad jos vienamžės kolegės-os įsigytų platesnį vaizdą apie savo tėvų kilmės kraštą ir jo gamtos grožį. Šis jos jaunų dienų išgyvenimas vienminčių ir bendros idėjos kolegijų buvo teigiamai įvertintas. Ji buvo renkama į

Populiarioji chigagietė neolituanė Liucija Virpšaitė gegužės 3 d. iškėlė už Vilijaus Hoffmano. V. A. Račkauskos nuotrauka

Korp! Neo-Lithuania Chicagoje padalinio vadovybę. O vienu metu kadencijoje jai teko eiti ne lengvos to padalinio pirmininkės pareigos.

Būčiau labai neteisingas, jei kol. Liuciją apibūdinau kaip gerą deklamatorę, poezijos mėgėją ar pasižovusią savo gyvenimo pagrindus grįsti lakių ir švelnių polėkių niuansais. Labai graži ir gili įspūdį ji yra išryškinusi viename savo rašinyje kalbėdama apie lietuviškos šeimos išlaikymą. Tame savo rašinyje ji dėsto šitokias mintis: "Turim nepamiršti, kad kalba yra viena iš pagrindinių veiksnių, kuris padeda sukurti šeimą, išlaikyti tautiškumą bei tautos tradicijas". Ir šioje vietoje savo dėstomomis mintimis, norėdama suteikti didesnę įvaigumą primena Maironio žodžius: "Ginkime kalbą, žemę, jos būdą, stikmą ir darbą kaip milžinai! Lai mina Dievas sėjama grūdą, Lai mina vaisingi gema šimtai". Su kolegė Liucija Virpšaitė ir kolegą Vilijus Hoffmanas žengė į Šv. P. Marijos gimimo bažnyčią. Altoriaus šviesoje jų apsisprendimą palaikino kan. Vaclovas Zakarauskas. Šešios poros buvo šios jų gyvenimo didžios priesaikos liudininkai. Bet ši su savo artimaisiais ir idė-

jos draugais gražiai atšvęsta priesaikos šventė neturėtų likti kaip koks gražus ir atmintinas pasirinktoje ateities kelionėje mistinis, bėgančių dienų dulkėmis padengtas, simbolis. Šioje dviejų širdžių meilės sankryžoje turi išaugti didis pasiryžimas, kuris skatintų, kad mūsų kilmės skausmo ir vargo žemei, visados primintų pareigą, nuskaidrinta šviesa viltim ir kad ateinančios kartos visados jaustų atgimimo dvasią ir gintų tai ką mūsų prosenėliai gynė...

Ign. Andrašius

KELIOS PASTABOS DĖL LRK SUSIVIENIJIMO SEIMO

LRK Susivienijimo Amerikoje konstitucijos antras straipsnis, sako: "Susivienijimas yra fraternalinė paramos bei savišalpos organizacija, įsteigta ir vedama ne pelnui, bet išimtinai savo narių ir jų pasirinktų pašalpgavių gerovei..."

Susivienijimo organas "Garzas" atspausdino nurodymus LRKSA 64-tajam seimui, kuris įvyks š.m. birželio 29, 30 ir liepos 1, 2 dienomis Waterbury. Ten tarp gana reikšmingų pastabų yra paminėta: "... kad seimo atstovai gauna iš centro bent dalinį kelionės ir kitų išlaidų padengimą..." Kodėl gi tik dalinį apmokėjimą? Ar tie atstovai tik dalinai tedirbs Susivienijimo labui? Ar Direktorių Tarybos nariai tegausa iš Centro dalinius apmokėjimus, kada jie dalyvauja posėdžiuose? Šis paskutinis posakis prieštarauja daugeliu atveju taip uoliai skelbiamam tvirtinimams, kad Susivienijimas yra labai gerame finansiniame stovyje. Jeigu tai tiesa, kodėl seimo atstovams neapmokamos visos susidariusios faktinės išlaidos surištos su seimu. Kuopų rinktieji atstovai ir taip atiduoda savo nemažą dalį laisvalaikio bei uždarbio. Yra žinomas Direktorių Tarybos nutarimas 1969 metais nariams išmokėti dividendą, kuris mokamas jau keletą metų. Ar Direktorių Tary-

bai nebuvo žinoma, kad 1969 m. įvyks seimas ir kad jis bus daug gausesnis už buvusį 1966 m. kuriam po vieną atstovą rinko nuo 50 narių, šiam seimui vienas atstovas nuo 25 narių.

Ar nebuvo galimybių tuos pinigų, kurie šiais metais bus išmokėti po keletą dolerių nariams dividendu saskaiton, perkelti tokion pozicijon, kad daugiau liktų būtiniausioms išlaidoms, surištomis su seimu, padengti. Ypač, tas palies tas kuopas, kurios yra toli nuo seimo vietovės ir gausios nariams. Atrodytų, jog turėtų būti daromos visos lengvinančios sąlygos, kad Seimas būtų gausus atstovais ir jame daugiausiai matytųsi atstovų tų kuopų, kurios yra gausios nariams bei esančios šiuo metu tuose rajonuose, kame daugiausiai lietuvių gyvenama. Peršasi mintis ar nesiekama mažinti toli esančių kuopų atstovų skaičių, kurių pagalba seime galėtų būti pravedami tokie nutarimai, kurie įgalintų laikyti centrą tokioje vietovėje, kurioje daugiausiai lietuvių gyvena ir jūvis priauga.

Visų šio Susivienijimo narių vyriausias siekimas turėtų būti, kad Susivienijimas būtų kuogausesnis ir veiksmingesnis, o tokie jis gali būti tankiai lietuvišiais apgyvendintuose rajonuose. Šiuo reikalu turėtų ypač susirūpinti tos kuopos, kurios yra pastatytos į sunkesnes sąlygas dalyvauti seime. Reikia daryti viską, kad kuopos išrinktų pilną atstovų skaičių, kurie galėtų vertingai ginti Susivienijimo reikalus. Seimo atstovai daugeliu atvejų gali nulemti Susivienijimo geresnę ateitį ir jo amžių, nes ten išrenkami ir parenkami, kurie turės tvarkyti Susivienijimą 3-jų metų laikotarpyje.

Stasys Juras

Skaitykit ir platinkit DIRVĄ

P. NARVYDAS...

(Atkelta iš 3 psl.)

Tiek labai trumpais bruožais apibrėžęs Prano Narvydo asmenį ir darbus, norėčiau bentkelti sakinių išsitaritį ir apie jo knygą Gimtinės Takais, išleistą ALTS-gos I-jo skyriaus.

Žinau, kad pats autorius nėra ja pilnai patenkintas. Nėra abejotimo, kad joje yra trūkumų. Bet kyla klausimas, ar iš viso yratokia knyga, kurioje nebūtų trūkumų. Man atrodo, kad dabartiniu metu ir dabartinėmis sąlygomis pats pagrindinis reikalas yra tame, kad knyga pajėgė išvysti iš viso dienos šviesą. Ir man atrodo, kad dr. Algirdas Budreckis labai teisingai formulavo rašydamas, kad "būtų tikras nuostolis lietuviškai rašliavai, jei Prano Narvydo raštai pasilikty užslėpti senų laikraščių trunijančiuose puslapiuose". Visi, kurie mėgsta kaimo buitį aprašyti, ir paprastą, bet gyvą lietuvių kalbą turėtų įsigyti ir perskaityti Prano Narvydo Gimtinės Takais.

Baigdamas prašau autorius ir leidėjus priimti mūsų visų padėkos ir pagarbos žodžius "Gimtinės Takais" pasirodymo proga.

J. GLIAUDA

ŽAIZDRE

PIRMĄJĄ PREMIJĄ LAIMĖJUSI DIRVOS KONKURSE NOVELĖ

(11)

Toliau buvo tamsu ir slaptingai nyku. Staiga jis krūptelėjo: išgirdo medžių ošimą. Žinojo, kad tai ošia aukštos tuopos anoj pusėj gatvės. Medžiai ošė be vėjo, lyg tikras tolimas miškas.

Taip šlama miškas.

Pasakų išgrąžintas, padavimų paverstas paslaptimi, neperžengiamas, vėtrolausių ir liūnų, ir gėlėtų tarpumiškių, ir niūrių tankmių labirintas.

Lyg besikeičiančiose skaidrėse savo sudirginta vaizduote jis skleidė miško vaizdus.

Jis galvojo: Esama tautų, kurios savo sielą išsunkia iš jūros. Kitos tautos ima savo gajumą iš kalnų. Lietuvis gyvatą ima iš miško. Tai ryšku šiais žudynių ir chaoso metais. Trapūs ir dulkini sluoksniai uždėti ant tautos civilizacijos ir sėklumo. Bet ateina epocha -- civilizacijos plėvės nuplyšta, lieka esmė, šaknys, miško dvelkmė.

Gimnazistiškuose savo prisiminimuose jam aiskus Daukanto miškas, lyrinis Baranauko miškas, dainingas Čiurlionio miškas. Dabar atsivėrė pačioje jo esybėje kruvinas, baisus, tragiškas, stichinis, lemtingas, kaip galybė svaiginantis, kaip naktis dusinantis naujas miškas. Ten viskas prietemoje, ten viskas prislopintų tonų, ten nėra akiračio, tik tank-

mės, tik šakų skaros, tik paslaptinga egzistencija, kaip jūros dugne.

Tai tarytum dviejų plotmių pasaulis. Tai proto tipas lietuviškų pilių, kur viršūnių plotmė yra skliautai, o žemė -- aslos. Tai jūros prototipas, kur viršūnių plotmė yra viršūnės, kur žemė yra dugnas. Įėjimas į mišką yra žuvies įėjimas į gelmę. Žalsvasis prietėmis, amžinas prietėmis, kaip melsvasis prietėmis jūros dugne.

Betgi yra tarpumiškės, yra aikštės kupinos ramunių, barkūnų, žvaigždinių žiedų...

Ties tomis saulėtomis tarpumiškėmis tyla... budri, jautri, lyg prieš labai tolimą, labai duslų griaustinio sudunkėjimą.

Iš praviro lango traukė nakties vėsa. Pasidarė šluokštu. Uždarė langą. Gatvės tuopų šlamėjimas dingo. Kartu su juo dingo tolimo miško iliuzija, akimirkai atskleidusi jam amžiną lietuvių prigimtį mįslę. Dingo tuopų čiuzėjimas, dingo iliuzijos, kurios išidūrė į užuomaršai atskleistą mintį.

Įvėlusį į plaukus dailų, į mažytę rusvą taurečią panasų, kiniškos rožės žiedą, Viktorulė jautėsi pakiliai. Kasdienybė dingo, nes leitenantas Girdas ėmė idėmiau stebėti jos sukinėjimąsi prie jo lovos. Jis pasakė jai kelis komplimentus.

-- Kas kad jis žemesnis už mane, -- tarė sau Viktorulė, -- jis turi revoliucinę praeitį, nuo jo dvelkia fronto baladėmis, jis gali būti didelis. Ir Napoleonas, sako, buvo žemas...

Viktorulė negalėjo nesiiepti iš Ilmos, kuriai Kasputis pavedė slaugyti infekcinę gimdyvę ir neiti į kitas palatas.

Viktorulė pradare duris į Kaspučio kambarį ir pa-

matė jį suglebusį prie rašomojo stalo. Buvo tolokai po vidunakčio.

-- Snaudžiate, draugas vedėjau, -- pasakė Kaspučiui nuo durų.

-- Nepasiduodu miegui, -- šyptelėjo Kasputis.

-- Turiu kvietimą, -- pasigyrė Viktorulė.

-- Kvietimą?

-- Leitenantas atkuto -- kviečia užėti. Jis klausė mane, ar lošiu šachmatus. Aš gi nelošiu.

-- Reikia išmokyti, -- patarė Kasputis.

-- Tai ne moteriškas žaidimas. Jokia moteris nelošia šachmatų.

Šnekėdama vis linkčiojo galva, kad Kasputis pastebėtų žiedą jos šukuosenoje. Tas pastebėjo.

-- Graži gėlytė, -- pagyrė Kasputis, norėdamas pasakyti jai ką nors malonaus.

-- Ta pat sakė leitenantas, -- Viktorulė pražydo šypsniu. -- Jis klausė, iš kur gavau tą žiedą. Tai mano kambarinė gėlė. Sprogo pavasario žiedais.

Kasputis nuėjo į leitenanto palatą. Čia vėl jį nustebino skaidri šviesa, taip daskanti sąmonėje vidunakčio sąvoką.

Kaip azartiniai kortininkai, jie išmigo akimis į šachmatų kvadratus. Jie nekalbėjo, Partija riedėjo tyloje. Dvikovinius pasažus jie išgyveno su tikru fiziniu sopuliu, lyg figūros žuvinimas būtų fizinė kančia žaidikui.

Jie lošė ilgai, neskubėdami, pripildę kambarį tabako dūmais. Kaip visad, Girdas forsavo bokštą, ir, kaip visad, Kasputis šuoliavo žirgu. Tuose šuoliuose buvo tam tikras polėkiškumas, lyg tai būtų poetinis išsiveržimas iš geometrinių teoremos sprendimo.

(Pabaiga 6 puslapyje)

Viesėdami Chicagoje aplankykite PARAMA MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKAS

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerijų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

DR. STEPONAS BIEŽIS LIETUVIŠKO IDEALIZMO IR MEILĖS UGDYTOJAS

Bevertydamas užrašus, atverčiau vieną iš pirmųjų puslapių, rašytą JAV Chicagoje. Data: 1949 metai, gegužės 23 d. Pabraukta antraštė: Pirmoji pažintis su dr. Steponu ir Ona Biežiais. Štai ištrauka iš pasikalbėjimo su jais: "Mylėti Lietuvą ir aukotis lietuviškiems idealams yra atsakyma jungtis myli Jungtinės Amerikos Valties ir būti pavyzdiniu, ištikimu piliečiu. Tai tas pats, kas mylėti tėvus ir vaikus, tai tąsą praeities ir ateities, tai reali tikrovė, kurią vykdo milijonai amerikiečių. Tik tas medis auga gražiai ir leidžia naujas atžalas, kuris turi stiprias ir sveikas šaknis. Tad aukokitės ir dirbkite ten, kur jus prašo, kur jūs esate reikalingi. Dirbkime visi būrin susisieptę, vieni kitus papildydami, paragindami. Nėra ir neturėtų būti mes ir jūs. Mes visi vienos tautos vaikai, tad turime remti visus gerus lietuviškus darbus, aukotis dėl Lietuvos laisvės atgavimo".

Praėjo dvidešimt metų nuo to pirmo susitikimo ir pažinties su dr. Steponu Biežiu. Tai buvo graži, niekados neužmirštama valandėlė.

Besisukant laikrodžio rodyklei, besivejant dienas, žodžius sekė darbai ir lyg iš tos pasėtos sėklos -- jaunystės dienomis pradėtos veiklos, išaugo milžinas, lietuviško idealizmo ir meilės ugdytojas.

Tur būt nėra lietuvio, kuris nebūtų girdėjęs apie dr. Steponą Biežį, apie jo veiklą ir darbus. Mažas skaičius ir tų, kurie asmeniškai jo nepažįsta. 60 metų visuomeninė veikla, lyg iš šaltinio ištryškusi srovė, išliejo į upelę, plaukė upėmis, bangavo lietuviškos gyvasties jūroje. Kiek kartų niaukėsi mūsų visuomeniško gyvenimo dangus, susidūrė debesys žaibavo, audros ir griaustiniai grūmojo, o jis vis gebėjo surasti lietuviškų šiltų saulės spindulių, nes mylėjo visa širdies meile savo broliu lietuvių už viską labiau.

Nemėginsiu surašyti visų atliktų darbų, nes per didelės veiklos baras. Negalėsiu ir į nuopelnus suskaičiuoti, nes ne garbei pelnyti jis dirbo ir dirba. Dr. Stepono Biežio gimtas džentelmeniškumas kuklumas yra tas laurų vainikas, kurį jis pelnė iš visų lietuvių.

Neteko girdėti, kad kas nors, išskyrus pagarbos pareiškimo, pasakytų apie jį kokią piktesnį žodį. Nebent tie, kurie parsidavę svetimiems džiūgauja matydami kenčiančią Lietuvą, apvainikuoją savo darbus prisidėdami uždegti vergijos pančius savo broliui lietuviui.

VYTAUTAS KASNIŪNAS

Gal kartais užkliūva jo asmuo kokiame nors piktam partiniam rabinėliui, kuris paskendęs garbės troškoje, apsitvėręs savo kiemą aukšta tvora.

džiu šviečiančiu aktyvistu, uoliai lankančiu visus parengimus bei susirinkimus. Diskusijose pasižymi konkretumu, šaltumu, išgalvotomis mintimis. Niekas nematė jo išikarščiavusio ar pyktelėjusio. Nepapras-

Dr. Steponas Biežis, buvęs Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos pirmininkas, sulaukęs 80 metų amžiaus.

ra, negali ir nenori matyti, kas kaimyno sodyboje darosi. Yra juk tokių ir mūsų tarpe, kur gi nebus psichinių ligonių, kuriems kas gi kitas gali nustatyti ligos diagnozę jei ne pats gydytojas.

Krikščioniška meilė savo artimui, papuošta gilia širdies meile savo broliui lietuviui, yra tas tolerantiškumo kelias, kuriuo jis eina įmynęs savo pirmąsias pėdas per 80 metų.

Klysta tie, kurie sako, kad mūsų grupinis ar partinis nusistatymas yra stabdis lietuviškam bendruomeniniam darbui, sugyvenimui. Kukaišiais išaugę javų laukuose ir ūsėmis sužėlę gėlynuose gali tik taip sakyti ir galvoti. Gėlių darželio grožį sudaro įvairiaspalviai žiedai. Tad ir minčių gausume yra mūsų kūrybinė didybė.

Ir dr. Steponas Biežis yra tos grupės žmogus, kuris lietuviškame rūtų darželyje, mūsų visuomeninėje veikloje yra pasipuošęs tautininkų žiedais.

Nuo pat jaunystės dienų jis savo veiklos rodyklei pasirinko tautišką kelią ir juo, nenukrypdamas į šalį, eina vidurio keliu. Ir čia jis išryškėja kaip vadovaujantis asmuo visados pilnas iniciatyvos, sumanumo, nepalaužiamos energijos. Nulipęs nuo vadovo pedestalą, jis eiliniu sąjungos nariu būdamas pasilieka pavyz-

taį pakantus kitų nuomonių, niekados neskubus su kritiškais žodžiais, atsargus posūkiams, bet ištikimes iškelto sumanymo tikslingumu, visu nuoširdumu moraliai ir materialiai remia, padeda. Niekaš prasomas nesikrato nuo pareigų ir jas apsiėmęs atlieka visu sąžiningumu.

Prasidėjus skautų veikimui, dr. Steponas Biežis buvo pirmasis, kuris įvertindamas jų veiklą, gražių žodžių kūrybą palikęs kitiems, ėmėsi žygių padėti skautams. Taip gimė Skautams remti draugija, buvo rengiamos išpūdingos Skautaramos, pradėta įrengti Rako stovykla, kuriai žemė buvo gauta dėka dr. Stasio Budrio. Daug darbo, pastangų, sumanumo ir pinigų paaukojo abu šie daktarai, ligi ši stovykla tapo realybe.

Ir kai dr. Steponas Biežis aplankydavo stovyklaujančius skautus, jo akyse suspindėdavo rastos lašeliais pasipuošę giliai širdyje išgyventas džiaugsmas. Juk šis atžalynas išaugo susipratusiai lietuvių patriotais ir lietuviybė dar ilgai klestės.

Atsikūrusi Korp! Neo-Lithuania ir pradėjusi savo veiklą, susilaukė iš dr. Stp. Biežio moralinės ir materialinės paramos. Korporacija įvertindama jo visuomeninę veiklą ir statydama jį pavyzdžiu akademiniam jaunimui, jį išrinko

TAI BUVO PRIEŠ 20 METŲ... Naujieji ateiviai Clevelande viename pobūvyje...

JAU 20 METŲ KAI AMERIKOJE...

Daugelis iš mūsų virš 20 metų gyvename Amerikoje ir per tą laiką daug ką patyrėme, išmokome prisitaikyti šio krašto gyvenimui.

Korp! Neo-Lithuania garbės filisteriu.

Neapsiėjo be jo paramos Lietuvai Vaduoti Sąjunga, Amerikos lietuvių misija, žygiai į Jungtinių Tautų atidaromąjį posėdį ir taip pat eilė jų į Washingtoną, kurie daug pasitarnavo Lietuvos laisvės bylai.

Jis netik spaudos mylėtojas, uolus skaitytojas, bet taip pat žurnalistas - redaktorius. Jei surinktume jo visus straipsnius rašytus sveikatos ir visuomeniniais klausimais mūsų spaudoje ir visas kalbas, pasakytas per Margočio radiją, daug tomų reikėtų išleisti.

Aktyvus spaudos ir radijo bendradarbis jis yra iki šios dienos, kartu būdamas vyr. redaktoriu mi lietuvių gydytojų leidžiamo žurnalo.

Tokiais mažais šikciniais brūkšniais bandėme nupiešti dr. Stepono Biežio paveikslą. Tai būtų lyg ir pradžia jo portreto kūrėjui. Jo asmenybei nušviesti, darbams ir veiklai aprašyti neužtenka laikrastinio straipsnio, bet reikia monografinės knygos, kurioje daug puslapių būtų skirta ir jo gyvenimo mylimai ir ištikimai palydovei Onai Biežienei. Ji buvo ir yra nelyginant simfoninio orkestro koncertmeisteris, vyrui jam diriguojant; pasakos gražioji deivė, dvasios milžinui stant lietuviško visuomeninio gyvenimo pilį, šviesusis saulės spindulys, vyrui -- jūrų kapitoniui gelbstančiam išplaukti laivą iš audringos jūros, kai visuomeninis pesimizas apsigaubia tamais debesimis. Ona Biežienė buvo pasižymėjusi dainininkės-solistės ir jos menininkės siela yra akstinas viso kūrybinio visuomeninio gyvenimo.

Didieji žmonės nežino kas yra nuovargis, nes jie visados pilni naujų sumanymų ir užsimonimų ir patirtis yra neišsemiamos energijos šaltinis didiesiems ateities darbams.

Toks žmogus yra mūsų tarpe -- dr. Steponas Biežis.

ANTANAS GARMUS

Dauguma atvykom vidutinio ir senesnio amžiaus. Nemokėdami šio krašto kalbos, neturėdami pinigų ir nepažindami papročių, kūrėmės. Bet čia mums buvo lengviau kurtis, nes senesnieji ateiviai daug kur mums padėjo ir davė praktiškų patarimų. Ne vieną iš mūsų įstatė į darbą, davė butą, kambarį ar maistą ir visur draugiškai priėmė ir vaišino. Mes, kaip tie jauni medeliai pasodinti svetimoj žemėj, laistomi senos lietuvių kartos duosnumu, butu, maistu, rūbais ir parūpinti darbu, giliai įleidom šaknis į šią svetimą žemę ir tvirtai įaugom. Šiandien mes tą kraštą pamilom, tarsi būtų mūsų antra tėvynė.

Deja, ne visi iš mūsų mes tą senąją lietuvių kartą tinkamai įvertinome ir jų atžvilgiu nevisada reikiamai pasielgėm. Vos tik šiek tiek geriau įsitaisę, bei stipriau įsitvirtinę, vienas, kitas pradėjo senuosius lietuvių užgaulioti, pajaukti, pamiršdami, kad tie žmonės mums labai daug ką padėjo. Kai kurie iš mūsų sakėme jiems į akis, kad jie nomaka gyventi, prasti žmonės ir t.t.

Mano manymu, senoji karta labai daug padėjo lietuvių išlaikymui, mūsų valstybės kūrimuisi ir mums patiems. Nenoriu čia jų padarytų nuopelnų minėti, jau daug kartų spaudoje buvo iškelti, bei paminėti ir nėra reikalo kartoti, noriu tik pabrėžti, kad šiame krašte senoji karta išgyveno 40-50 ar daugiau metų, neužmiršdama savo gimtosios kalbos, papročių, tikėjimo, Lietuvos Nepriklausomos valstybės. Visuomet jai sielojosi, rūpinosi ir rėmė moraliai, bei materialiai. Jų vaikai pirmos, antros ir kai kurie net trečios kartos

kalba lietuviškai ir taip pat sielojasi lietuviškais reikalais. Deja, kai kurie iš mūsų, dar nelabai senai atvykę į šį kraštą pradeda pamiršti savo kalbą bei papročius. Aš stebiu mūsų inteligentiją ir jų šeimas ir matau, kad kai kurios mūsų inteligentų šeimos, namie tarp savęs "žabaloja" angliškai, nors gerai tos kalbos ir nemoka. Tokiu būdu jų vaikams nėra progos lietuviškai išmokti. Kitų inteligentų vaikai kalba lietuviškai, vieni iš jų geriau, kiti silpniau, su blogu akcentu. Kai klausai mūsų lietuviškos radijo valandėlės programas, tai girdi daugumoj gerai kalbančius vaikus, be akcento, arba su labai mažu akcentu, bet tie vaikai daugumoj auklėjami, mokami namuose paprastų ar su vidutiniu mokslu žmonių ir tie vaikai išsimokslinę, užaugę daugiausia sukuria lietuviškas šeimas. Atvirkščiai inteligentų vaikai sukuria mišrias šeimas. Kur ta normali priežastis pasireiškia? Mūsų visuomenė turėtų daugiau į tai atkreipti dėmesio, tuo klausimu daugiau susidomėti ir spaudoje, bei susirinkimuose pagnagrinti, nes mes turime pakankamai visokios rūšies specialistų, kurie galėtų tinkamai tą klausimą paanalizuoti, nes mums visiems yra labai svarbus ir opus klausimas. Reikia atvirai pripažinti, kad tie vidutinio išsilavinimo žmonės daug kuo mus pralenkia, nes jie daugiau pasišvenčia savo šeimoms, daugiau kreipia dėmesio į vaikus namuose, nekalba su vaikais angliškai ir rūpestingai veža savo vaikus į lituanistines mokyklas, bei ruošiamus įvairius vaikams vaidinimus bei pramogas. Žinoma ir jų tarpe yra nušimtis, sukurian-

(Nukelta į 6 psl.)

Antanas Garmus, Vilties Draugijos šimtininkas ir revizijos komisijos pirmininkas, šio straipsnio autorius, kai atvyko į JAV. Iš kairės: Veronika ir Antanas Garmai ir Aldona Augustinavičienė.

Prieš 20 metų buvo daug šokta ir linksmintasi... Šiandien tautinius šokius šoka jų dukros ar sūnūs...

JAU 20 METŲ KAI AMERIKOJE...

(Atkelta iš 5 psl.)

tis mišrias šeimas, bet jie daro visa ką gali, kad to išvengtų.

Senesnios lietuvių kartos kūrimasis š. Amerikoje buvo nelengvas. Jie atvyko į šį kraštą daugumoj papras-ti žmonės, nemokėdami kalbos. Būdami mažo išsilavinimo bei išmokslinimo, sunkokai kūrėsi, ypač tais laikais kai darbininkų teisės

nebuvo taip apsaugotos kaip dabar, jie turėjo dirbti labai ilgą valandą už labai menką atlyginimą. Nežiūrint tų sunkių kūrimosi sąlygų, jų pasišventimas, bei pasiryžimas padėjo jiems nugalėti visas kliūtis ir jie, kaip tie didžiuliai ažuolai, įleido giliai šaknis į šią žemę. Ne vienas iš jų praturtėjo, o iš jų kartos jaunesniųjų išsiskyrė ir vienas, kitas užėmė atsa-

kingas vietas. Jau dalis iš tų žmonių mirė, kiti dar gyvi ir daug pasidarbavo lietuviškiems reikalams, bei Lietuvos atstatymui. Aš stebėjau senąją kartą per 20 metų Amerikoje ir radau, kad jie milžiniškus darbus nudirbo. Man krinta į akis senosios lietuvių kartos veikėjai: Karpius, Bačiūnas, Vanagaitis, Olis, Šimutis, Trečiokas, Grigaitis, Biežis, Žiūrys, Banys ir visa kita daugybė, kuriuos man būtų sunku išvardinti ir kurie už nuopelnus dažnai spaudoje buvo minimi. Nežiūrint jų pažiūrų ir įsitinimų, jie visi dirbo savo tėvynei Lietuvai.

Dažnai stebėdamas mūsų siškius pasireiškiančius spaudoje matau bereikalingų ginčų ir nesutarimų. Vieni iš jų viešai spaudoje niekina vienas kitą bei užgaulioja, niekina savo kraštą, buvusius valdžios atsakingus asmenis ir t.t. Aš esu giliai įsitikinęs, kad tie žmonės yra geri patriotai, lietuviai ir savo krašto mylėtojai, bet praradę savo tėvyne, nustoję kantrybės, nusivylę sunkiais neįprastais darbais, išeina iš vagos. Vienas kitą įtarinėja, vienas kitu nepasitiki. Jie rašo ir siuntinėja straipsnius redakcijoms ir jeigu jų straipsnių viena redakcija neta-

pina, tai siunčia kitai, o jei toji netaipina, tai trečiai ir taip nuo vienos redakcijos bėgioja prie kitos iki pavargsta ir sustoja. Mano manymu tie žmonės išmoks-linti Nepriklausomos Lietuvos mokyklų, universitetų, turėtų daugiau jausti atsakomingumo, bei moralės, mažiau niekinti praeitį ir vienas kitą. Kas nedirba, tas neklysta. Sveika kritika naudinga, bet turi būti be pagiežos, neapykantos. Ne-reikia žiūrėti į žmogaus rūbą, pažiūras, tikėjimą, bet reikia žiūrėti į žmogų kaip kūrinių su visomis geromis ir blogomis savybėmis. Dažnai gaisiname laiką bereikalingais vienas kito užkabinėjimais, nors visi mes siekiame to pačio tikslo. Kodėl tas vienas kito užgauliojimas, bei užkabinėjimas vyksta? Mano manymu, kad mes jau, gal būt, pavargom, belaukdami greito tėvynės išlaisvinimo.

Aš smulkiai nevardinsiu dabartinės mūsų kartos per 20 metų nudirbtų darbų. Mūsų karta nudirbo milžiniškus darbus visose srityse. Chorai dainuoja, jaunimas šoka tautinius šokius, muzika skamba visur, su-kurtas menas mūsų dailininkų puošia muziejus bei privačių šeimų butus, rašytojų, poetų išleistos knygos puošia knygų spintas, teatrai, opera, išleistoji enciklopedija, bei tūkstančiai kitų knygų plačiai paplitę tarp mūsų. Sukurtos įvairios organizacijos, bei stovyklos, įsteigti fondai ir visa eilė kitų institucijų. Nudirbė nors ir didelių darbų, bet nepamirškime vieno dalyko, kad tik mažą dalelytę atsi-lyginom savo gimtajam kraštui už mums suteiktą mokslą, kultūrą, bei išauklėjimą. Kitaip sakant yra mūsų pareiga, prievolė. Vieni tą pareigą išpildė daugiau, kiti mažiau, bet vienas kitam neturim dėl to prikaišioti. Kas kuo galėjom, tuo prisidėjome, bet kiekvienas ratelis sukasi darniai, nežiūrint to, kad dalelei susidėvėjus, bus pakeista kita ir visvien darbas bus nudirbtas.

PAGERBĖ KOMP. BR. BUDRIŪNĄ

Balandžio 26 d. Los Angeles ir apylinkių lietuviai susirinko į parapijos salę pagerbti komp. Bronių Budriūną, laimėjusį dvi premijas PLB skelbtame giesmių konkurse.

Iškilmes pradėjo LB Vakarų Apygardos pirmininkas Ignas Medziukas, iškel-damas komp. B. Budriūno sukurtų veikalų reikšmę lietuvių išeivijos gyvenime.

Išsamia komp. B. Budriūno gyvenimo ir kūrybos apžvalgą patiekė rašytoja Alė Rūta-Arbienė. Kompozitorius Budriūnas gimęs muzikaloje šeimoje. Abu tėvai turėję toje srityje neabejotinų gabumų. Vyresnįjį broliai Motiejus ir Antanas — pasižymėję muzikai. Laureatas turįs didelį teoretinį pasiruošimą ir neabejotiną talentą, todėl jau Lietuvoje buvo pasiekęs šioje srityje žymių įvertinimų. Pagaliau rašytoja perėjo prie detalaus kai kurių B. Budriūno sukurtų kompozicijų nagrinėjimo.

Po to, dr. Antanas Butkus, PLB vykdomasis vice-pirmininkas, pasveikino kompozitorių Br. Budriūną, įteikdamas jam premijas.

Kompozitorius sujaudintas dėkojo įvertinusiems jo pastangas ir gausiai susirinkusiems į šias iškilmes. Ta proga jis iškėlė, kad jaunųjų lietuvių muzikų prieauglis yra labai mažas, kad paskatinimas muzikinei kūrybai ligi šiol buvęs nepakankamas, palyginus su kitomis sritimis, ypač beletristika, skiriant rašytojams dažnas premijas, organizuojant konkursus.

Kompozitorių žodžiu ir raštu sveikino daugybė asmenų, kuriuos čia sunku būtų išvardinti.

bus nudirbtas.

Mažas trynimasis, laike 20 metų, tarp senesnės ir jaunesnės kartos, bemaž, išnyko ir dabar visi vieningai dirbame.

Koncertinėje dalyje, kurios pranešėja buvo Violeta Gedgaudienė, buvo išpildyti komp. B. Budriūno kūriniai, kurių tarpe ir premijuotos giesmės: "Lietuvio giesmė" (žodžiai V. Putino) ir "Mūsų žemė — Lietuva" (B. Brazdžionio). Šiuos kūrinius išpildė šv. Kazimiero parapijos choras, diriguojant komp. B. Budriūnui. Dar choras išpildė kitus B. Budriūno kūrinius: Ištrauka iš kantatos "Tėviškės Namai" (žodžiai B. Brazdžionio) su soliste Birute Dabšiene, ištrauką iš kantatos "Šviesos Keliu" pagal B. Brazdžionio žodžius su solistu Rimtautu Dabšiu, ištrauką iš baladės "Gintaro šalis" pagal E. Tu-mienės žodžius su Rimtautu Dabšiu ir "Mano protėvių žemė" (žodžiai B. Brazdžionio) su soliste B. Dabšiene, "Šauksmas" (žodžiai Alės Rūtos) solo išpildė Ona Deveikienė ir "Nemunas laužia ledus" pianinu — Raimonda Apeikytė, kuri taip pat akompanavo ir chorui. (im)

"LITHUANIA 700 YEARS"

Veikalas kainuoja 12 dol. Per LNF užsisakant — 10 dol. Čekį rašyti: Lithuanian Independence Fund Inc.

87-80 96 Street, Woodhaven, N. Y. 11421.

Norintieji knygą platinti kreipiasi tuo pačiu adresu.

Tai vertinga dovana nebeakalbantiems savo tėvų kalba vaikams ir amerikiečiams draugams.

HELP WANTED MALE

DIESEL MECHANICS

Qualified in all phases of repair of road tractors with Cummins and Detroit Diesel engine. Guaranteed work week. Top pay. Clean, modern shop and many fringe benefits. Apply at Garage

Associated Truck Lines Inc.

3685 Central, Detroit, Mich. (313) 843-7988
An Equal Opportunity Employer (38-47)

MILL AND GRINDER HANDS

For leader on carbide tipped cutting tools. Must be able to set up, work from Blue Prints & Close Tolerances. Steady work, overtime, fringe benefits. CARB-CUT TOOL CO. 30410 W. 9 Mile Rd. East of Grand River Farmington, Mich. (313) 474-3451 (39-43)

DESIGNER HEAVY MACHINERY

Leading manufacturer of heavy hydraulic machinery has immediate opening for an experienced machine designer. Applicant should have extensive background in the design of machine tools, steel mill equipment or hydraulic presses. Degree not mandatory but applicant must be qualified to perform normal design calculations relative to strength, power requirements, etc.

THE CYRIL BATH CO. 32400 AURORA ID. SOLON, OHIO 44139

Att.: Chief Engineer
An Equal Opportunity Employer (38-39)

JEI JŪS NORITE SIŪSTI SIUNTINIŲ — DOVANAS Į LIETUVĄ IR VISAS SOVIETŲ SĄJUNGOS DALIS

NAUDOKITĖS PATARNAVIMU PLAČIAI ŽINOMOS FIRMOS

PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, Inc.

(Licensed by Vnešposyltorg)

VYRIAUSIA ĮSTAIGA

Tel. (212) 581-6590
(212) 581-7729

1776 Broadway, New York, N. Y. 10019

Siuntiniai siunčiami per mūsų firmą paskyrimo vietą pasiekia trumpiausiu laiku. Siuntinių pristatymas garantuotas. Visi muitai apmokami mūsų įstaigose, gavėjas NIEKO NEMOKA.

Prie firmos skyrių yra krautuvės; jose rasite žemiausiomis kainomis pasirinkimui įvairiausių audinių, taip pat maisto produktų, odos avalynės ir kitų daiktų.

Firma—skyriai atidaryti kasdien nuo 9 valandos ryto iki 6 valandos vakaro. Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 9 valandos ryto iki 4 valandos popiet.

MŪSŲ SKYRIAI:

• ALLENTOWN, PA. — 126 Tilghman Street	HE 5-1654
• BALTIMORE, MD. — 1900 Fleet Street	DI 2-4240
• BROOKLYN, N.Y. — 1536 Bedford Avenue	IN 7-6465
• BUFFALO, N.Y. — 701 Fillmore Avenue	TX 5-0700
• CHICAGO, ILL. — 1241 No. Ashland Avenue	HU 6-2818
• CLEVELAND, OHIO — 1028 Kenilworth Avenue	PR 1-0696
• DETROIT, MICH. — 11601 Jos Campau Avenue	365-6780
• FARMINGDALE, N.J. — Freewood Acres	363-0494
• HAMTRAMCK, MICH. — 11339 Jos Campau Avenue	365-6740
• HARTFORD, CONN. — 122-126 Hillside Ave.	249-6216
• JERSEY CITY, N.J. — 219 Montgomery Street	HE 5-6363
• LOS ANGELES, CAL. — 107 So. Vermont Avenue	DU 5-6550
• NEWARK, N.J. — 378 Market Street	MI 2-2452
• NEW YORK, N.Y. — 78 Second Avenue	OR 4-1540
• PHILADELPHIA, PA. — 631 W. Girard Avenue	PO 9-4507
• RAHWAY, N.J. — 717 W. Grand Avenue	381-8997
• ROCHESTER, N.Y. — 558 Hudson Avenue	232-2942
• SO. BOSTON, MASS. — 396 W. Broadway	AN 8-1120
• SOUTH RIVER, N.J. — 46 Whitehead Avenue	CL 7-6320
• SYRACUSE, N.Y. 13204 — 515 Marcellus Street	475-9746
• TRENTON, N.J. — 1152 Deutz Avenue	EX 2-0306
• UTICA, N.Y. — 963 Bleecker Street	RE 2-7476

ŽAIZDRE

(Atkelta iš 4 psl.)

Baigė patu.

-- Ir patas? -- pasitikrino Girdas. -- Taip, neabejotinas patas!

-- Tai reiškia, kad dabar turi sumerkti akis. Jau bemaž brėksmė.

Su kažkokiu džiugiu pasitenkinimu Kasputis užgesino leitenanto lempą. Tegu būna vietos brėksmei.

Lange išsimušė silpnutė apyryčio šviesa.

Grįžęs savo kambarin, Kasputis rado Ilmą. Ji sėdėjo prie lango, pravėrusi jį. Tuopų šlamesys vėl buvo girdėti: švelnus, čiuzantis, poilsingas. Už lango buvo prietėmis, pilnas mėlynumo.

Kai jis uždarė duris, Ilma priėjo prie jo. Su nuostabiai išlaikytu balso kietumu, ji ištarė:

-- Tauragis mirė.

Kasputis susverdėjo, lyg pastumėtas krūtinės ir beveik suvaistojo:

-- Jis mirė?... Jis mirė!

Ir tas jautriausias dvasinis žmogus, kuris gyveno jo kūne po grubia, fizine materialinio kūno kauke, apmaude pavirto negyva vaškine mumija mar-game sarkofage.

Dienų ir kasdienybės tylą tapo sutriuškinta. Tuopų ošimas būna kartais tolygus vėtro laužų trenksmui į žemę.

-- Mirė, -- apmaudžiai kartojo. -- Jis negali mirti, Ilma. Jis negali mirti.

Ilma žiūrėjo į jo negražų kenčiantį veidą gailalagiomis, stichinės gyvatos sklidinimos akimis. Tokiomis žėrinčiomis skrydžiu ir beprotyste.

-- Jis užgeso lyg žvakė, degusi iki žvakidės metalo, -- dėstė Ilma. Pro langą šlamėjo tie tolimi medžiai. Mes jį jau išnešėm pro tą patį langą.

-- Jis mirė, ir dabar tu eisi į mišką, -- suvaistojo Kasputis. Tu eisi ten, kur tarpumiškės pilnos ramunių. Tu ten žūsi.

-- Jis tau pasakė?

-- Viską.

-- Tai priesaika. Kovotojai priesaikų nelažo.

-- Virš priesaikų yra dar gyvenimas, -- pakartojo Kasputis sakini, tartą Tauragiui.

-- Tik tada esi žmogus, kai gyvenimas atremtas į priesaiką, tvirtai pareiškė Ilma.

Pakėlė ji savo nuostabias akis į Kasputį. Akyse buvo ašaros, bet lūpas ji skausmingai stengėsi sudėti į atlaidų šypsnį.

-- Tu priėmei jį ligoninėlę.

-- Dėl meilės tau, Ilma.

-- Tu man tapai juo. Aš priimu tavo pasiūlymą, Kasputi. Ir...

Suglebęs ir sustiręs, Kasputis sužiūro į Ilmą, kuri dabar jam atrodė būtybe virš moters.

-- Ir? -- pakartojo jis maldaujamai.

-- Manęs tačiau niekas nesulaikys išeiti į mišką. Pažadas tau -- priesaika jam.

Šiurpulingai jausdamas, kad atkerta kasdienybę, lyg šaką nuo liemens ir įžengia į mitą, Kasputis ryžtingai nusprendė:

-- Niekas man nesutrukdys sekti tave. Mūsų sutuoktuvės bus miške.

Pabaiga

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

• Dirvoje jau galima gauti nusipirkti naujai išleistą veikalą "Lithuania 700 years".

• Superior Savings visi trys skyrėi gegužės 31 d., šeštadienį, bus uždaryti ir tą dieną bankinės operacijos nebus atliekamos. Interesantai prašomi savo reikalus susitvarkyti prieš ilgąjį švenčių savaitgalį.

• Vysk. Valančiaus Lit. m. kykla savo dvidešimtuosiu mokslo metus baigia sekančia tvarka:

gegužės 17 paskutinė reguliarių pamokų diena,

gegužės 24 10 val. ryto pamaldos šv. Jurgio bažnyčioje po to trumpas atsisveikinimas su moksleiviais, pažymėjimų įteikimas,

gegužės 25 4 val. po pietų koncertas - literatūros vakaras. Programoje dalyvauja sol. Elena Blandytė, rašytojas J. Jankus, kanklių orkestras ir kitos meninės pajėgos. Po koncerto šokiai grojant Pažemio orkestrui.

Sol. Elena Blandytė yra žinoma kitose lietuvių kolonijose ne tik kaip solistė, bet kartu kaip lietuviško li-

Grandinėlės šokėjai J. Petraitytė, D. Juodėnaitė, D. Zilytė, V. Čyvas ir K. Jankutė išvyko į Washingtoną, D.C.

teratūrinio žodžio interpretatorė. Jos paskutinis koncertas Philadelphiaje buvo sutiktas labai šiltai.

Rašytojas Jurgis Jankus yra pažįstamas ne tik vyresniajai kartai bet ir jaunimui su savo gausia literatūrine kūryba. Clevelandiečiai turės progą išgirsti jo naują novelę Vysk. Valančiaus lit. mokyklos koncerte.

• Jaunimo maldos diena už Lietuvos jaunimą įvyks birželio 8 d. Naujosios parapijos bažnyčioje. Šv. Mišias atnašaus vysk. V. Brizgys. Po pamaldų bus apibūdinamas jaunimo žygio už tikėjimo laisvę Lietuvoje. Kalbės dr. V. Vygantas iš New Yorko.

• Clevelando lietuviai dailininkai su naujais kūrinių ruošiasi parodai, kuri įvyks šv. Jurgio parapijos salėje gegužės 31 ir birželio 1 d. Parodoje dalyvauja R. Laniauskas, E. Muliolienė, A. Muliolis, N. Palubinskienė ir A. Vaikšnoras. Lietuvių visuomenė kviečiama į parodą gausiai atsilankyti. Parodą globoja akademikai.

• Skulptoriaus Vytauto Raulinaičio, prieš metus tragiškai žuvusio, paminėjimas įvyks birželio 1 d. šv. Jurgio parapijos salėje, kur bus išstatyti jo meno kūrinių. Minėjimą rengia skulptai akademikai.

• Dail. Antanas Petrikonis birželio 14-15 Clevelande Čiurlionio ansamblio namuose rengia savo kūrinių parodą, kurią globoja LB Clevelando I ir II apylinkės.

• Vladas ir Marcelė Matulioniai, Cleveland Hgts., Ohio, reikšdami savo viešą pagarbą ir padėką didžiųjų šeimos sponseriui ir geradariui Petriui Škėriui, Tėvų Pranciškonų statome Kultūros centre Brooklyne įrašė jį į Fundatorių ir paauguko 100 dolerių.

KELIONĖ Į KINGWOOD DARŽUS

Cleveland Transit System kviečia norinčius malonaus įdomumo dalyvauti sekmadienį, gegužės 18 d., kelionėje į Kingwood Gardens, Mansfield, O. Autobusai išvyks iš Clevelando miesto centro tarp 10:30 ryto ir 12 dienos, ir grįš atgal 5:30 vakare.

Bilietai tai kelionei \$3.75 suaugusiems, \$2.50 vaikams žemiau 13 metų, galima gauti CTS Informacijų būdelėje Public Square arba pasiunčiant čekį į Fun Tours, C.T.S., 1404 E. 9th St., Cleveland, O. 44114.

Kingwood Gardens yra nuostabių gėlynų daržai, dabar kaip tik puikiausiame žydėjime, atvirame ore ir oranžerijose.

PARDUODAMAS NAMAS

Bungalow. Prie lietuvių Naujosios parapijos. Uždaryta veranda. Dviejų automobilių garažas, Cherokee Ave. Skambinti 531-3383 arba 481-6954.

ISNUOMOJAMAS 5 kambarių apartamentas Ansel Road ir St. Clair srityje. Patogi vieta. Telefonas 757-3126.

(38-39)

PARDUODAMAS NAMAS, trims miegamais colonial, naujai dekoruotas. Neff-Lake Shore Blvd. kaimynystėje. Aptvertas kiemas. Savininkas. Telefonas 486-5130. (38-39)

SOCIAL SECURITY PRANEŠIMAS

Amerikos pilietis paprastai nepraranda savo gaunamos pašalpos nepaisant kur jis gyventų už JAV sienos. Skirtumas tik tame, kad yra kraštų, kuriuos negalima siųsti apdraudus čekius.

Kurie išvažiuoja iš šio krašto, patariama pasiteirauti apie sąlygas savo artimiausiam Social Security skyriuje ir gauti brošiūrą "Social Security Benefits outside the United States".

Gera proga šiuo metu yra sutaupti ant Jūsų mokamų namų (Homeowners) bei automobilių premijų. Dėl informacijų skambinkite V. Giedraičiui tel. 944-6835.

PARENGIMAI CLEVELANDE

GEGUŽĖS 25 d. Vysk. M. Valančiaus lituanistinės mokyklos 20 metų jubiliejinis literatūros - dainos koncertas.

GEGUŽĖS 31 ir birželio 1 d. Clevelando lietuvių dailininkų paroda ir žuvusio skulpt. V. Raulinaičio pagerbimas šv. Jurgio parapijos salėje. Rengia skulptai akademikai.

BIRŽELIO 8 d. šv. Kazimiero lit. mokyklos mokslo metų užbaigimas. Reng. lit. mokykla.

BIRŽELIO 8 d. -- Jaunimo Maldos Diena Naujojo Parapijoje.

BIRŽELIO 13-15 d. dailininko Antano Petrikonio paroda Čiurlionio namuose. Rengia LB abi apylinkės.

BIRŽELIO 29 d. Lietuviams Budžiams Remti valdybos ruošiamą gegužinį p. Mačių sodyboje, prie Naujo parapijos.

RUGSEJO 27 d. Dirvos spaudos balius.

SPALIO 25 d. Lithuanian Village Bendrovės metinis balius - koncertas.

* SPALIO 26 d. Bruno Markaičio koncertas Naujo parapijos salėje.

LAPKRIČIO 5 d. Mačių paroda. Rengia Korpi Giedra.

• Apdraudos reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.

SAVAITGALIO DARBAS

Prosinimas Shaker Hts. namuose. Atvykti 10 val. ryto šeštadienį, permiegoti naktį ir darbovietė aplėdžiama sekmadienį 5 val. po pietų. 35 dol. savaitgaliui. Skambinti vakarais SK 1-8571. (36-39)

PARDUODAMAS NAMAS. Dviejų aukštų, mūrinis. Naujos parapijos apylinkėje. Skambinti po 5:30 val. vakare — 481-6155.

FILATELIJOS KAMPELIS

Antanas Bernotas

(5)

LIBANAS išleido 4 oro pašto ženklų seriją su Tiro miesto archeologiniais radiniais. Čia dedame tos serijos 7,50 piastro p. ženklą.

Tiras (graikiškai Tyros, finikečių kalboje Sor, šiuo metu vadinamas Sour) dabar yra Libano valstybėje ir guli prie Viduržemio jūros rytinio kranto, užimdama sausažemio ir gretimios salos lotus. Tai labai senas miestas, žinomas jau Egipto faraono Tutmosio III laikais (apie 1504-1450 m. prieš Kristų), kada faraonas, plėsdamas savo šalį, buvo nukariavęs ir šį miestą. Tiras su Sidonu, įkurti finikečių, varė anais laikais labai plačią prekybą ir turėjo savo kolonijų šiaurės Afrikos pakraščiuose (Kartagina) ir Arabijos pusiasalyje. Miestas buvo užimamas ir griauamas įvairių anų laikų užkariautojų, kol Aleksandras Didysis 333 m. pr. Kristų jį visiškai sunaikino. Vėliau miestas atsistatė ir pirmąsias amžius po Kristaus buvo vienas pirmųjų miestų, kur įsigalėjo krikščionybė. 638 m. miestą užėmė arabai, o gyventojai buvo priversti priimti islamo tikybą. 1124 m. miestą buvo užėmė kryžiuočiai, kurie kariavo norėdami atimti Šventąją Žemę iš arabų. 1291 m. miestą užėmė anuometinis Egiptas ir jį visiškai sugriovė, gyventojai jį aplėdo ir daugiau nebebuvo atstatytas. Dabar archeologai miestą atkasinėja, rasdami nepaprastai brangių istorinių ir archeologinių radinių.

AUSTRIJA išleido trijų pašto ženklų seriją, kuria paminima Austrijos respublikos įsteigimo 50 metų sukaktis. Ženkluose parodyti valstybinis ir didesniųjų miestų herbai, įrašas ir pirmojo respublikos prezidento Dr. Karl Rennerio (1870-1950) portretas.

Pasibaigus I Pasauliniam karui ir suirus didžiajai Austro-Vengrijos imperijai, Austrija, kaip pralaimėjusi karą, buvo suskaldyta gabalais, atmetant ne vokiškas žemes, ovokiškosios žemės (Deutsch-Oesterreich), sudarančios 32,376 kv. mylių plotą, 1918 m. lapkričio mėnesį pasiskelbė nepriklausoma respublika. 1920 m. VII 4 d. Trijono sutartimi Austrijos dabartinės sienos buvo patvirtintos. 1938 m. Austriją užėmė Hitleris ir pavadino ją Ostmark. Kaip Vokietijos dalis, II-ojo Pas. karo metu Austrija buvo priversta kariai Vokietijos pusėje, o baigiantis karui 1945 m. buvo užimta vakarų sąjungininkių - amerikiečių, britų ir prancūzų bei rusų ir suskaldyta keturiomis zonomis. Po poros metų okupantai išsikraustė (patys paskutiniai rusai, išsireikalavę didelių "karo nuostolių"), bet Austrija buvo priversta pasižadėti laikytis visiškai neutralumo ir iki šiol tarptautinėje politikoje niekur nepasireiškia Austrijos sostinė -- gražusis Vienos miestas.

KOREJA, kaip anksčiau buvo pradžadėjusi, išleido "antikomunistinį" ir "pavai pagerbti" pašto ženklą. Ženklas 7won vertės,

su simboliniu piešiniu, spausdintas juoda, raudona, geltona ir žalia spalvomis.

Kaip prisimename, praeitų metų pradžioje, VLIKo pirmininkui Dr. J.K. Valiūnui lankant laikinias Azijos valstybes, ELTA pranešinėjo, kad Pietų Korėja yra sutikusi išleisti pašto ženklą, kuriuo bus pagerbiama Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo 50 metų sukaktis, o kartu pašto ženklas bus siųstas ir antikomunistinis. Vėliau ELTA pranešė, kad šitoks pašto ženklas jau išleistas. Dabar šį ženklą čia parodome skaitytojams. Piešinys stilizuotas ir simbolinis: dvi išskėtos rankos laukia ateinančių trijų figūrų, kurių abiejose pusėse sutrauktos grandinės. Šitokių piešinių galima pasakyti viską, tačiau jame nieko antikomunistinio, tuo labiau lietuviško nėra. Gal kas antikomunistinio pasakytą korėjiečių kalba prašė, kurio mes, deja, neišsiskaitėme.

SOVIETŲ SAJUNGA išleido įdomią 6 p. ženklų seriją su senoviniiais kaimo ir miesto architektūriniais paminklais. Čia dedame tos serijos 10 kapeikų p. ženklą su Rostovo mieste esančiu Jaroslavo kremo liumi, statytu XVI-XVII amžiuje.

Rostov miestas, senovėje dar vadintas ir Didžiuoju (Veliki) bei Rostov-Jaroslavskij vardais, guli į šiaurės rytus nuo Maskvos, prie Nero ežero ir to vardo upės (Volgos intako). Tai vienas seniausių Rusijos miestų, įkurtas beslenkančių į šiaurę rusų kolonizatorių suomių-ugrų kilmės tautelės marių žemėje, istorijos šaltiniuose minimas jau 862 metais. Didžiojo Naugardo kunigaikštis Riurikas tada miestą atidavė savo draugams variegams valdyti. Vėliau miestas buvo atskiros Rostovo kunigaikštijos sostinė. 1239 m. nusiaubtas totorių. Į Maskvos kunigaikštį rankas pateko 1474 m. XVII amžiaus pradžioje, esant suirutėms, miestas ne kartą buvo apipieštas ir čia atvykusių ginkluotų lenkų ir lietuvių būrių. Mieste tebėra gerai išlikusi senovinė tvirtovė (kremlius) su Dangun Emimo (Uspenski) katedra, pradėta statyti 1214 m. (kurios pašto ženkle ir matome), keletas kitų viduramžių laikų rūmų ir cerkvių su gausiais meno turtais. Mieste yra linų apdirbimo, tekstilės ir metalo pramonės įmonių. Šiuo metu gyvena apie 50,000 gyventojų.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

AMERIKOS LIETUVIŲ PILIEČIŲ KLUBAS

6835 Superior Ave. Telef. 391-1143
Cleveland, Ohio

Kviečia visus tapti klubo nariais.

Palaikydami Klubą — kartu paremsime Clevelando lietuvių organizacijas.

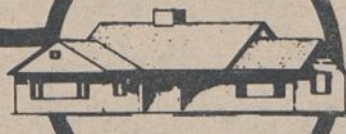
Penktadieniais galima vaišintis bulviniais blynais, dešromis, virtiniais ir kepta žuvimi. Kitomis dienomis įvairūs kiti valgiai.

Visi susitinkame Lietuvių Klube!

Naturally
SUPERIOR SAVINGS

Main Office: SINCE 1909
798 EAST 185th STREET
6712 SUPERIOR AVENUE
13515 EUCLID AVENUE

HOME and
REMODELING
LOANS
...
INSURED SAVINGS

DELLA E. JAKUBS & SON LAIDOJIMO ĮSTAIGA

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
361-1763

936 East 185th Street
531-7770

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

"LITHUANIA 700 YEARS" PRENUMERATORIŲ DĖMESIUI!

Tenka girdėti nusiskundimų, kad ilgai negauna knygos. Pranešame, kad visiems užsisakiusiems iš anksto knyga yra išsiuntinėta jau prieš kelias savaites. Dabar atsiunčiantiems čekį per Lietuvos Nepriklausomybės Fondą knyga išsiunčiama sekančią dieną.

LNF valdyba atsiprašo gerbiamų prenumeratorių už JAV dabartinio pašto lėtą darbo tempą, nes tik vakar pranešė toj pačioj apylinkėj gyvenęs prenumeratorius, kad jis gavęs knygą tik po dviejų savaitų, nors gyvena už 15 blokų....

LNF Valdyba

• "Lithuania 700 Years" per Lietuvos Nepriklausomybės Fondą užsisakę Ve-

nezuelos Lietuvių Bendruomenės centro valdyba tris knygas, kurias jie įteiks prezidentui dr. Rafael Caldera, kardinolui Quintero ir buvusiam vyriausybės partijos pirmininkui Bario Gonzales.

• Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos iškilmingas banketas-balius, puošniame Roosevelt viešbutyje, Madison Ave. ir 45 St., New York'e įvyks gegužės 31 d., 8 v. v. Prašoma registruotis pas dail. J. Bagdoną telefonu 441-2374 ir pas Petrą Paprocką MI 7-9070. Rengimo komitetas maloniai kviečia lietuvių visuomenę atsilankyti.

• Pianistės Aldonos Kepalaitės koncertas New Yorke Town Hall įvyks gegužės 24 d., 5:30 v. v. Programoje Brahms, Mozarto, Chopino ir Debussy kūriniai.

PADIDINO VILTIES DRAUGIJOS ĮNASUS

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Richmond Hill skyriaus metinis narių susirinkimas įvyko š. m. gegužės 9 dieną, J. ir E. Sirusų namuose, Woodhavene, New Yorke, kuriame pirm. Algis Sperauskas paskaitė Sąjungos Centro Valdybos bendraraščius, padarė veiklos pranešimą ir kadencijai pasibaigus atsistatydino iš pareigų.

Į naują valdybą išrinkti: Jurgis Sirusas, pirmininku, dail. Juozas Bagdonas sekretorium ir Petras Paprockas išdininku. Į seimą atstovais išrinkti J. Bagdonas ir A. Vakselis.

Susirinkimui pirmininkavo Antanas Senikas. Skyrius paskyrė auką 20 metų suaktyviniam seimui paremti ir nutarė padidinti savo įnašus iki 400 dol. Vilties Draugijai.

SEMINARAS JAUNIMUI

Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas birželio 7-8 d. New Yorke rengia politinį seminarą jaunimui. Pakvietimai ir programos išsiuntinėtos JAV ir Kanados lietuvių jaunimo organizacijoms.

Seminare bus penkios paskaitos su diskusijomis. Kiekvienai temai skiriama 2 valandos laiko.

Temos ir prelegentai:

1. Konkreti Vliko veikla, — dr. J. K. Valiūnas, Vliko pirmininkas;
2. Diplomacija, — dr. St. Bačkis, Lietuvos pasiuntinybės patarėjas Washingtone;
3. Padėtis okupuotoje Lietuvoje, — dr. J. Puzinas, Lietuvos Laisvės komiteto narys;
4. Lietuvos laisvės kovos organizacinė sandara, — J. Audėnas, Vliko vicepirmininkas;
5. Informacija, — A. Budreckis, Vliko valdybos narys jaunimo reikalams.

Birželio 7 d., šeštadienį, numatomas seminaro dalyvių pobūvis su New Yorko lietuvių jaunuomene.

• Balfio pirmininkas kun. V. Martinkus, Balfio Centro Valdybos ir Direktoriato vardu, nuoširdžiai dėkoja Dirvai už gražius sveikinius ir linkėjimus pareikštus Balfui Jubiliejinio Seimo Chicagoje proga.

Balfio organizacija išdirbusi šalpos darbą dvidešimt penkis metus nesiruošia išsėtis ant garbės laurų, bet nori ir toliau tęsti artimo meilės veiklą. Kol Tėvynė neturi laisvės, o jos vaikai neša vergijos našta, tol Balfio darbas yra būtinas ir taip pat reikalingas visų lietuvių tautos.

Dar kartą aciu už paramą ir pritirimą.

Hamiltono lietuvių teatras "Aukuras" šį šeštadienį, gegužės 17 d. atvyksta į Detroitą ir paskutinį kartą suvaidins Vinco Krėvės dramą "Mindaugo mirtis". Vaidinimas įvyks Detroito Lietuvių Namuose. Pradžią 7 val. vak. Teatrą į Detroitą pasikvietė Stasio Butkaus kuopos šauliai. Nuotraukoje scena iš veikalo "Mindaugo mirtis". Režisierė Elena Dauguvietytė-Kudabienė. V. Noreikos nuotrauka

CHICAGO

• Vytautas Kasniūnas ir Juozas Jurevičius, Dirvos bendradarbiai Chicagoje, šiuo metu atostogauja saulėtoje Floridoje, Miami Beach, pas p. Jazbučius. Rašo, kad dienas praleidžia žuvaudami, o vakarais rašo straipsnius. Į Chicago grįžti tik gegužės 18 d.

• A. a. gen. Antano Gustaičio prisiminimas ir pagerbimas ruošiamas gegužės 18 d. Prasidės šv. Mišiomis 11 val. ryto T. Jėzuitų koplyčioje. Pagerbimo apeigos bus atliktos 12 val. prie paminklo ir Jaunimo centre. Visi kviečiami dalyvauti.

• Napoleonas ir Martyna Miškiniai, gyv. Chicagoje, atsiuntė 15 dol. Vilties Draugijos įnašų padidinimui.

Aciiū jiems už Dirvos dėmimą.

BEVERLY SHORES

• Lituanika Parkas, Beverly Shores, Ind. vėl linksniojamas vietos spaudoje, sąsryšyje su artėjančia vasara. Vietos lietuviškoji visuomenė turi nemažus planus dėl Nepriklausomybės 50 metų Jubiliejinio paminklo sukurto skulptoriaus Juozo Bakio įgyvendinimo. Šis didelis ir ambicingas projektas su kiekviena diena sukelia vis didesni dėmesį vietos gyventojų tarpe. Vietos lietuviai jau dabar ruošiasi lėšų telkimo vakarienei skirtai profesionalams ir biznieriams tiek iš lietuviškos tiek amerikietiškos visuomenės tarpo birželio pradžioje.

KVIEČIAM Į GEGUŽINĘ

Atėjo laukiamas pavasaris, užklodamas žemę žaliu kilimu, papuošdamas medžius ir krūmus margaspalviais žiedais. Tai gražiausias ir sveikiausias metų laikas, tik vieną kartą per metus, duodantis galimybę per ilgus žiemos mėnesius priterštus plaučius papildyti sveiku oru ir pasigrožėti

GRAŽI IR VERTINGA DOVANA

Vyriški šveicariški HY MOSER 18 karatų aukso, 25 akmenų, automatiški, kalendorius, incabloc laikrodžiai, naujausios gamybos ir mados, parduodami labai žemomis kainomis su garantija. Dėl katalogų ir kitų informacijų rašyti: S. V. STARAS — IMPORTER, 23 Mendon St., Worcester, Mass. 01604

HELP WANTED MALE

Electrician

Wanted Electrician and Repairman. Steady employment. Fringe benefits. Good working conditions.

Apply in person

Sharon Steel Corp.

7951 Maple Ave. Dearborn, Mich. (34-40)

gamtos grožybėmis. Kam rūpi sveikata ir malonus laiko praleidimas tarp savųjų, kviečiame visus chiacagiškius ir plačios apylinkės lietuvius nepatingėti atsilankyti Beverly Shores Balfio 18 skyriaus ruošiamon gegužinēn, gegužės mėn. 18 dieną, 1 val. po pietų, daug kam žinoman Jonyno žydinčian sodan, kur bus galimybės kukliai užkasti ir troškulį numarinti.

Visus kviečiame gausiai atsilankyti pasigrožėti žydinčiu sodu, pievų gražiomis plunksnomis ir kitais gyvulėliais.

Balfio 18 skyriaus Valdyba

• Ketvirtąją Tautinių Šokių šventę sutarta ruošti 1972 metais Chicagoje. Tais pat metais PLB valdyba planuoja ruošti ir antrąją Pasaulio Lietuvių Jaunimo kongresą.

VASAROTOJŲ DĖMESIUI!

Lietuviškos vasarvietės Cape Cod vilos AUDRONĖ savininkai dr. Ed. ir Marija Jansonai praneša, kad šiais metais vila Audronė atidaryma nuo birželio mėn. 21 dienos ir jau dabar priima užsakymai. Kreiptis: Ed. Jansonas, 15 Rosedale St., Boston, Mass. 02124. Telef. 288-5999, o po birželio 21 d. tiesiai į vilą Audronė, Mrs. Marija Jansonas, 87 East Bay Rd., Osterville Cap Cod Mass. 02655.

Visi maloniai kviečiami atvykti ir praleisti savo atostogas prie atviro Atlanto jūros plažo, pušų pavėsy ir žalumynuose paskendusioje viloje Audronė.

Skaityk ir platink DIRVĄ

LIETUVIŲ FONDO VAJAUS PAVASARIO BALIUS

gegužės 17 d., šeštadienį

WALDORF ASTORIA VIEŠBUTYJE

Jade Room, Park Avenue ir 50th Street

NEW YORKE

Banketo metu dainuoja solistai VIOLETA BENDŽIŪTĖ ir STASYS CITVARAS. Šokiais groja Joe Thomas orkestras.

Pradžią 7:30 v. v.

Informacijų reikalais skambinti:

Jadvyga Vytuvienė — VI 6-2980; Jurgis Montvila — 321-4309

Stalus užsisakyti pas Jonę Kiaunienę — tel. 658-4334

STATIONARY ENGINEER

Licensed First Class Stationary Engineer required to work in power plant of Coke Plant in Detroit. Excellent wages and fringe benefits.

Contact Personnel Department

SEMET SOLVAY DIV.

ALLIED CHEMICAL CORP.

(313) 842-4400, EXT. 371, DETROIT, MICH.

An Equal Opportunity Employer

(38-40)

PETKUS
LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

A. A.

mirus mūsų brangiai filisterei

IRENAI MAŠIOTIENEI

Clevelande

širdingą užuojautą reiškiamo velionės vyrui DONATUI, sūnui JONUI, sesutei JANINAI, broliams VLADUI, VYTAUTUI ir visiems giminės — liūdesyje su visais

Korp! Neo-Lithuania
Filisterių S-gos Valdyba
New Yorke

IRENAI

MAŠIOTIENEI-STASKEVIČIŪTEI

netikėtai mirus, jos vyrą DONATĄ, sūnų

JONĄ, sesutę JANINĄ, brolius VLADĄ ir

VYTĄ bei kitus gimines nuoširdžiai užjau-

čiame ir kartu liūdimė

Stankūnaitės su šeimomis

IRENAI MAŠIOTIENEI

mirus, didžio skausmo ir liūdesio valandoje DONATĄ MAŠIOTĄ ir artimuosius giliai užjaučiame ir drauge liūdimė

Juzė ir Jonas Daugėlai

IRENAI MAŠIOTIENEI

mirus, jos vyrui DONATUI MAŠIOTUI ir arti-

miesiems reiškiamo giliausią užuojautą

Birutė ir Antanas Novickiai

A. A.

IRENAI MAŠIOTIENEI

mirus, PRANĄ ir PAULINĄ MAŠIOTUS ir jų artimuosius giliai užjaučiame ir kartu liūdimė

Čiurlionio Ansamblis